

Levlandlig

JUBILEUM

Vi feirer
20 år!

VAKRE VÅRHJEM

40 sider HAGEDRØMMER

10 blomster du kan så nå

Løk og stauder i skjønn forening

Lag drivhus av gamle vinduer

Vårfryd i utestua

Pene og praktiske plantebord

KANELSNURRER
OG KAFFEKOS
PÅ HARBY
LANDHANDEL

*Fersk
frokostbakst*

Knekkebrød

Havrescones

Grove

rundstykker

HJEM/HYTT

SOFI ARNHOLM / SO FINE DESIGN

Tapet vegg, Oilpainting Landscape
Tapet bokhylle, Linen

BORÅSTAPETER

STORYTELLING INTERIOR

*Interiørdesigneren Sofi Arnholms
kjennetegn er interiør som forteller en historie.
I jakten på det personlige hjemmet er hennes
viktigste virkemidler humor, karakter og farge.*

Når Sofi designer, begynner hun med å kle veggene
og jobber seg så innover. Personlighet må få mye plass.
Et hjem skal være stedet der du lever og finner energi,
ikke et titteskap for andre.

Skogen var stedet der Sofis eventyr begynte da hun var ung,
og tapetet Oilpainting Landscape bringer minnene tilbake
til barndommens skogholt og en tid da alt var mulig.

Skap et rom som forteller *din* historie.

Les mer her:

Huskeliste for hagen, sesongen 2025, til meg selv:
✓Skal det blomstre om våren, må du jobbe om høsten. Den bøtta du fant igjen nå i vinter nedi jordkjelleren med alle tulipanløkene du gravde opp da du gravde ned georgineknollene uti juni; det må altså ikke skje igjen. Det blir ikke vakker vårblostring av den slags slurv.

✓Og, har du først ånden over deg om høsten, så nytter det ikke å stå der og tro at du husker hvor det blir først bart på våren. Få nå tegnet opp det kartet og merk av hvor barflekken først dukker opp, for *der* skal snøkløkkene stå, ikke under den snøhaugen som han med traktoren og fresen lager hver vinter.

✓Det blir utsolgt for setteløk. Det blir også utsolgt for settepoteter og det blir alltid utsolgt for blomstererter av en eller annen grunn. Og settehvitoløken, som må ned i jorda om høsten, den blir det også alltid tomt for. Så vær tidlig ute! Enda en sommer skal du nå leve uten egendyrket hvitoløk i kassene, altså, fy og skam deg!

✓Gå aldri forbi ugress. Du vil lure deg selv i slutten av april når du ser det grønnes i bed og kasser og ved husveggen og ved muren og ved trappa og mellom skiferhellene til å tro at jøss, kanskje det der er noe fint jeg har sådd som nå kommer opp, men innerst inne vet du at svaret er *ugress*. Få det opp først som sist, du vil angre så bittert uti juni, men da er det for sent, da er du overmannet, og det er bare å samle krefter og håp til neste sesong.

✓Dette er neste sesong! Dette er sjansen du drømte om på sensommeren i fjor, da det var ugress overalt, og du ikke hadde egendyrket hvitoløk, og snøkløkkene nærmest nettopp hadde blomstret av, og du ryddet den bøtta med blomsterløk inn i kjelleren.

Så sett i gang, just do it!

Kjersti Myhre

Kjersti Myhre, redaktør
kjersti.myhre@egmont.com

*«Det blir ikke vakker
vårblostring av den
slags slurv.»*

En drøm av et hagehus

Virve og Jon Fredrik har bygd en superinspirerende utestue i Trondheim. Bli med og se hvordan de har utnyttet plassen maksimalt, og nyt Monica Almskår Heggsets vakre bilder på side 48.

Sweef®

Return to the comfort zone.

Hvem finnes alltid der for å ta deg imot etter dagens eventyr? Sofaen såklart.

På Sweef.no kan du skape en drømmeversjon i 100% din stil takket være mengder av stoff- og fargevalg.

Sånn at det blir enda koseligere å returnere hjem.

Sofa 3-seter - kr 28 250,-

Antilopen I Bomullsfløyel

Har Sweef virkelig peiling på sofaer?

Vi er en ambisiøs design- og møbelgjeng som legger ned mengder med kjærlighet og omsorg på å produsere sofaene vi selv vil ha. Det innebærer at vi har sittet, slappet av og sovet i samtlige modeller for å forsikre oss om at de oppfyller våre høye krav. Ved å kombinere materialer og farger kan en enkelt modell bestilles i over 240 forskjellige versjoner. Med Sweef blir sofaen din like magisk som deg selv.

Så du kan slappe helt av, dine sofadrømmer er i trygge hender på Sweef.no

Det lønner seg å ABONNERE!

LES MAGASINET GRATIS i appen Flipp

Ønsker du å lese Lev Landlig digitalt, kan du som abonnent gjøre det gjennom appen Flipp – helt uten ekstra kostnad. Her kan du bla deg gjennom alle magasinsidene i hver utgave på telefonen eller iPaden. I Flipp kan du også kjøpe tilgang til alle andre Egmonts magasiner, nemlig 50 av Norges mest leste og populære blader og tegneserier! Full tilgang koster ordinært kr 129, men som Lev Landlig-abbonent betaler du kun kr 29.

RETT HJEM I POSTKASSEN

Som abonnent får du bladet rett hjem i postkassa før det kommer i butikk, og til en langt lavere pris. Er du ikke abonnent, men ønsker å bli? Da kan du bestille dette via **bladkiosken.no**.

GI LEV LANDLIG I GAVE! Bestill gaveabonnement på **bladkiosken.no**.

ER DU ABONNENT? Vi hjelper deg gjerne!

Skriv til **abo-levlandlig@egmont.com** eller ring **22 58 57 90**

Du kan også selv oppdatere din kontaktinformasjon, endre adresse og stoppe eller omadressere abonnementet i ferien på **minside.egmont.no**. Kundenummeret ditt står på fakturaen eller over navnet ditt bak på bladet. Har bladet kommet i plast, vil kundenummeret stå på platen.

3 NYE MODELLER FRA VERDENS STØRSTE ELBIL PRODUSENT

BYD

byd.no

SEALION 7 4X4

Den perfekte norske
familiebilen fra verdens
største elbilprodusent

Firehjulstrekk
502 km WLTP rekkevidde
578 l baggasjerom
1500kg hengervekt
75 kg takvekt
Høyt utstyrsnivå

**Excellence-utstyrspakke
inkludert – spar 129.000,-**

Lanseringskampanje fra

469.900,-

DOLPHIN

**Vinner Årets bilkjøp Europa
2024 av Autobest**

V2L-funksjon
Varmepumpe
427km WLTP rekkevidde
Høyt utstyrsnivå
345l bagasjerom
5 stjerner NCAP

**2,99%
RENTEKAMPANJE**

3.040,-

pr. mnd. 0,- kroner i forskudd

Lanseringskampanje fra

299.900,-

**TANG 4x4 - Stor SUV
med 7 seter**

**STORT UTSTYRSNIVÅ OG
MANGE NYHETER**

Firehjulstrekk
530 km WLTP rekkevidde
108 kWh batterikapasitet
1500kg hengervekt
75 kg takvekt

3,99% RENTEKAMPANJE

5.990,-

pr. mnd. 132.500 i forskudd - Lån 10 år

Lanseringskampanje fra

699.900,-

*Målt beløp periode 1:13 år 5.990 kr, Målt beløp periode 2:17 år 6.604 kr, Bilpris 709.800 kr, Egenkapital 132.500 kr, Etah. /Innglysningsgebyr 5.225 kr, Målt forrentningsgebyr 95 kr, Lånebeløp inkl. etah. /Innglysningsgebyr 582.525 kr, ø/10 år, Flytende nom. kampanjerente i 3 år 3,99 %, deretter flytende nom. proddrenter i 7 år 6,99 %, Eft. rente 6,02 %, Kostnad 199 187 kr, Totalt 770 487 kr. Både kampanje- og proddrenter er flytende og følger normal renteutvikling i hele låneperioden, og vil aldri bli lavere enn 0,05 %. Renten kan endres ved utbet. tidsp. , hvis det har vært rentendringer mellom søknadstidsp. og utbet. tidsp. Lån fra bank som tar pant i bilen som sikkerhet.

Mars

La det blomstre

Lengter du etter vår, kan du samle dine favoritter på et bord. Her trives krokus, scilla og bak skimter vi snøklokker. Er du heldig, så har de kanskje tittet opp av snøen der du bor.

TEKST CAMILLA ARVIDSSON FOTO CAMILLA ARVIDSSON

GRYHYTTAN
STÄLMÖBLER

GRYHYTTANSTÄLMÖBLER.COM

Gryhyttan, 130 years of tradition, forged in steel.

The iconic Classic series, first launched at the 1930 Stockholm Exhibition.

Characterised by its functional design and signature rocking sensation. All production is still carried out by hand in the factory in Gryhyttan, Sweden.

Ærverdige hus: Det er en flott, stor gård som paret har flyttet inn i. Her på baksiden av huset har de planer om både kjøkkenhage og flere frukttrær.

Endelig hjemme

Søndeled Store er det tolvte huset Marit og Kåre Lamø gir sin kjærlighet. Det har blitt en livsstil for dem, og de går på med godt mot hver gang. Men i dette huset føler de at de har kommet hjem.

TEKST LISE MARI STANG-JACOBSEN FOTO LISE MARI STANG-JACOBSEN

*«Min favoritt er hus fra 1700-tallet,
for de har en helt spesiell sjel.»*

Stolte eiere: Marit og Kåre
Lamø føler seg hjemme her.
De har flyttet flere ganger og
pusset opp utallige hus opp
gjennom årene. Men her ser
de for seg å bli værende.

Søndeled store

HVEM: Marit og Kåre Lamø.

HVOR: Søndeled i Agder.

BYGGEÅR: Dette er jo en gammel lensmannsgård. I papirene står det at gården er bygget i 1750. Vi vet at første fange her i cella i kjelleren er registrert i 1763.

INSTAGRAM: sondeled.store

HJEMMESIDE: www.sondeledstore.no

NESTE PROSJEKT: Vi har lyst til å utvikle gården til å bli en bryllupsgård, og for å få det til, må vi gjøre en del både på låven og garasjen som skal bli et oransjeri, og noen andre hus som står på tunet her. Vi skal også opparbeide en stor grønnsakshage og frukthage, på nedsiden av hovedhuset.

Det hele startet i 1978. Da var paret unge og de kjøpte sitt første hus sammen. Det var en staselig herregård i Porsgrunn. Siden har de flyttet med ujevne mellomrom. Når skaper-trangen har ebbet ut, huset har føltes ferdig, og det har begynt å klø i fingrene etter et nytt prosjekt å gyve løs på. De har vært innom blant annet Koppang, Grenland, Østerdalen og deres siste hjem i Skien.

– Kjennetegnet har vært gamle hus som trenger kjærlighet, sier Marit.

– Min favoritt er hus fra 1700-tallet, for de har en helt spesiell sjel.

Paret har aldri bodd i et hus som er under 100 år gammelt, og Søndeled Store er deres tredje hus fra 1700-tallet.

– I disse husene ble det brukt mye tømmer, og det er jo så vakkert, sier hun.

Røft og rustikt

Paret var interessert i huset sist gang det var til salgs også, men da ville omstendighetene det annerledes. Men denne gangen var de raskt ute. Det har hatt flere eiere, men de siste to som har bodd der har gjort mye av oppussingen.

– Det er flott for oss at det bare er litt finpuss igjen, sier Marit.

– Vi kan ikke stå med grovarbeidet lenger, nå som vi har blitt eldre. Det må vi leie inn folk til, men vi liker å gå å pusle med noe hele tiden, og nå har vi planer for hagen og låven.

På låven skal nemlig den ene datteren hennes og samboeren ha konsert på sankthansaften. Da ber de inn bygdefolket på god stemning, musikk, kaker og kaffe. De er allerede i gang med å gjøre om låven til festlokale, og de håper at de kan leie den ut til selskaper med tiden. De har allerede fått testet utleie, da huset har en egen hybel-del, samt at de ved et par anledninger har reist bort og leid bort hele huset.

– Det har gått veldig fint, og gjestene har vært fornøyd med å ha hele huset for seg selv, sier Marit. >

Kjærlighet til kobber: Marit har spart en del på kobber og syns det gjør seg som dekorasjon på kjøkkenet. Hun liker å blande ulike materialer i interiøret.

Utedo og hesteparkering: Inne i dette huset i hagen er det en godt bevart utedo og hesteparkering. Søndeled har kirken som nabo, så her måtte de som kom til gudstjeneste parkere hestene sine.

*«I disse husene ble det brukt mye tømmer,
og det er jo så vakkert.»*

Godt håndverk: Paret har innredet med mange håndverksmøbler, og de har hatt med seg en del fra andre hjem de har eid. Dette langbordet står på kjøkkenet.

Rundt avlastningsbord:
Paret har et stort
spisebord på kjøkkenet,
og dette runde står
midt på gulvet som et
avlastningbord. Eller bare
med fin pynt på.

Lyseblått kjøkken: Ofte var kjøkken i gamle hus blå. Det sies at de var blå for å jage bort fluer. Skomakerlampa i hjørnet passer perfekt inn!

Åpen løsning: Kjøkkenet på Sønedeled er et åpent stort rom, med matlagingsdel og spisedel. Innenfor kjøkkenet ligger den ene stua. I disse to rommene har de funnet tilbake til fargene ved å skrape seg innover på tømmerveggene.

Huset er stort, med tre etasjer og mange soverom. Oppe under skråtaket har tidligere eier snekret senger langs begge langveggene, av gammelt tømmer.

– Den tidligere eieren her hadde virkelig sansen. Hun likte Frankrike og den litt rustikke stilen, sier Marit.

Det ser man på det åpne kjøkkenet med teglstein, et gammelt smijernsvindu og industrilamper. Kjøkkeninnredningen er plassbygd og malt i en lys turkisfarge.

– Kjøkkendelen og inngangspartiet er bygd på i senere tid, forteller Marit.

– Derfor er det fliser på gulvet, da det går et naturlig skille der.

Innenfor kjøkkenet er de så heldige å ha et stort spiskammer som de skal pusse opp.

Fargerikt

Paret har nettopp hatt besøk av en fargeekspert som har skrapet seg innover på tømmeret i stua. Der fant han fire ulike farger, og de har nå planer om å male om stua i den opprinnelige blåtonen. Det er også noe de ser for seg å gjøre på kjøkkenveggene med tiden, da de er opptatt av fargevalg og hvordan huset har sett ut tidligere.

I andre etasje har de flere koselige soverom, et helt unikt bad og salen. Salen er feststua og det eneste rommet som det ikke er gjort noeenting med siden 1700-tallet.

– Man kan lure på hvorfor tømmerveggene der aldri har blitt malt, sier Marit.

Men de har forhørt seg på andre gårder i området og det kjennetegner dem alle sammen.

– Det gleder meg stort at det er helt originalt, sier hun.

Det hører også flere bygninger til gården. Både låve, stabbur, utedo og kirkestall. Før i tiden når folk kom ridende til kirken, som ligger rett bak huset omtrent, trengte de en stall til hestene sine. Kirken hadde en egen stall, men også gårdene rundt. Den er godt bevart og skal selvsagt få stå. Marit går med drømmer om å gjøre garasjen om til et oransjeri, og da skal Kåre få jobben med å bygge bakerovn der. Han har bygd opp fire ovner tidligere, så det tror Marit skal gå fint.

Paret har fire døtre og seks barnebarn som de elsker å ha besøk av.

– Dette er en familiegård, og det er plass nok til alle! Det gleder oss stort når huset blir fylt av barnelatter og liv og røre, sier Marit.

Døtrene har vært med på hele reisen, og vet godt når det begynner å klø i flyttefoten til foreldrene.

– Blir det for mye uro, kan vi putte noen ned i fengselcellene i kjelleren, sier Kåre mens han smiler.

At det har vært fengsel på gården en gang i tiden, er også en del av den lange historien til Sønedeled Store. >

Sjarmerende stabbur: Det røde lille stabburet ligger tvers over inngangspartiet til huset. Det har ikke paret gjort noe med enda, men de har planer om å gjøre noe ut av det innvendig.

Pyntet feststue: Helt oppe i toppen ligger festsalen, og der har det vært arrangert mange ulike fester og middager for veldig lenge siden. Historien til gården er lang, og paret syns det er spennende å grave i den.

Gammelt og kjær: Paret har alltid vært veldig glad i antikviteter og gamle hus. Det sitter på en måte i deres dna, og de har levd med gamle hus hele livet.

«Det gleder oss stort når huset blir fylt av barnelatter og liv og røre.»

Varme kroker: Det er flere ildsteder i det store huset, og denne sortovnen er veldig gammel. Den står i stua som er innenfor kjøkkenet. Her har de funnet frem til den opprinnelige fargen.

Deilig hagebord: Det er nok av steder i hagen hvor paret kan sette seg ned å nyte. Det har en vakker hage på flere kanter av huset, og i dag har de satt seg under epletrærne.

Rustikt soverom: Paret syns det er veldig fint at tømmeret er tatt så godt vare på av tidligere eiere, og det rustikke preget det gir rommene i andre etasje.

Tips til oppussing av gamle hus

Skaff deg kunnskap om diverse malingstyper, og ikke minst skaff deg kunnskap om hva som ble brukt av farger og tapet i tiden rundt byggeår. Om du ikke bruker det slavisk, så la det være en rettesnor.

Sjekk om det er lagt restriksjoner på huset med tanke på at det kan være verneverdig.

Forsøk å bevare det huset har. Ikke skift ut 100 år gamle flotte vinduer med nye som varer i 20 år.

Det er dere som skal bo der og dere som bestemmer. Det kan være godt levelig, selv om både gulv og tak er skjeve. Varevinduer kan fungere utmerket.

Husk at i et gammelt hus er vedfyring den viktigste vinteraktiviteten.

Egen del: I enden av hovedhuset har de en leilighetsdel som de kan leie ut. Her er det eget kjøkken, bad og soverom. Dette gamle kjøkkenet er godt bevart.

God plass: Marit og Kåre har god plass til både barn og barnebarn. De har mange soverom, og har også leid ut huset en del.

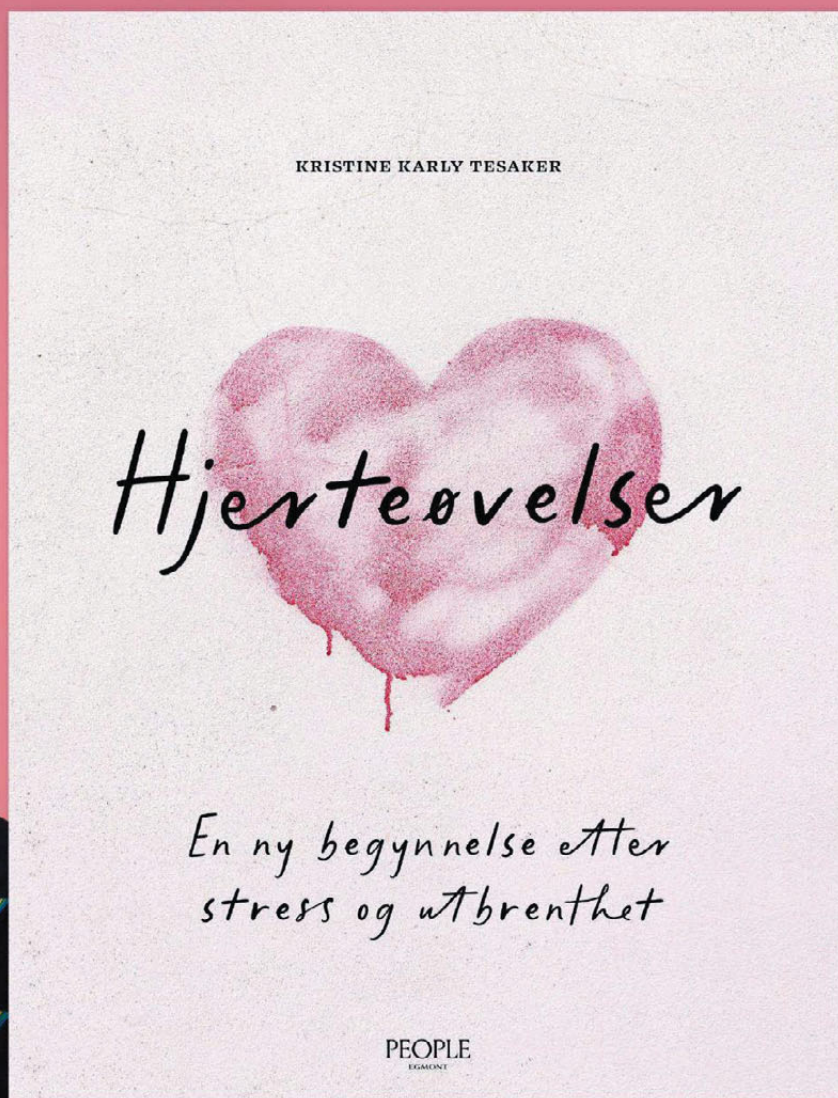
Bad med fuglesang: Her oppe kan man ligge med vinduet åbent. Betrakte den nydelige hagen og høre på fuglesangen, mens man tar et deilig bad.

Hjerteøvelser

KRISTINE KARLY TESAKER

Med denne boken får du et verktøy til å vinne tilliten til kroppen og hjertet tilbake. Heling er en praksis, og en ny måte å bevege seg videre i verden på. I boken får du øvelser og praksiser som kjennes riktige for deg.

PEOPLE
EGMONT

VÅRGENSER

Strikk deg en lekker genser i norsk ull som gir varme og komfort – perfekt for vårens første eventyr. Pre-spring 25-kolleksjonen til Skappel Strikk bygger videre på deres tidligere Tranquil Trails-kolleksjon. På bildet ser du genseren Myrull. Myrull strikkepakke, kr 1140, skappeloslo.com.

SOV SØTT

Denne heisgardinen i lin med viskose, og med buet kant med kontrastfarget kanteband kommer i delikate fargekombinasjoner, som gir et koselig preg på soverommet. Håndsydde etter mål i Sverige. Leveres som komplett sett, klart til montering på vegg eller tak. Kr 5459, gotain.com/no.

Unfold er en moderne tolkning av de klassiske foldevasene som Svend Hammershøi designet på 1920-tallet. Den buede formen og de karakteristiske rillene lar blomstene utfolde seg på en vakker måte. Vasen er designet av norske Hans Christian Bauer og finnes i to størrelser. Fra kr 599, rosendahl.com.

Skål!

Med helsedrikken Råshot Gulrot fra Askim Fukt- & Bærpresseri får du helse i hver dråpe. Flasken, som tilsvarer 5 shots, inneholder saften av 4 gulrøtter, en halv sitron og revet ingefær, uten tilsatt sukker. – Dette er råsafter som ikke er ment som en drikk, men som sunne shots. Vi kaller det flytende helsekost. Les mer på afb.no.

VAKKER VINTAGEHAGE

– Da vi kom over disse 100 år gamle drivhusene, blomstret ideen om å etablere Vintagehage, sier Line P.A. Dineen. Hun er fjerde generasjon i Andreassen Handelsgartneri, som ble etablert i april 1942 i Lillehammer av Andreas Fritjof Andreassen. I dag driver familien fire hagesentre, lokalisert i Lillehammer, Valdres, Hadeland og Gjøvik. Som de sier selv, har de vokst opp i drivhus. Faren hennes Arnt Erik Andreassen er tredje generasjon.

– Jeg begynte å tenke tilbake på den tiden da bestefar drev gartneri på Lillehammer. Jeg ser på bilder og får masse ideer. Planen er å tilby spesielle produkter for hageentusiaster, sier Arnt Erik. Følg med på Vintagehage.no.

Familiebedrift: Fra venstre på bildet er det sønnen Mads, døtrene Line og Erica, og til slutt far, Arnt Erik. Vintage drivhus Languedoc, kr 24 900.

SESONGENS *beste*

VÅRSYSLER I DRIVHUSET

Line P.A. Dineen fra Vintagehage har tips til hva du kan gjøre i drivhuset nå på våren.

Klargjøring – kan variere veldig etter hvilken landsdel man bor i, men vask av drivhus bør gjøres før planter flytter inn. Potter og kasser bør også rengjøres.

Jordforbedring – Gjør klar god jord til de ulike vekstene slik at man får optimal vekst. Om du her bruker jord du produserer selv via kompost, om du kjøper ny jord eller skulle du ha igjen gammel jord, så er ikke dette avfall. Den gamle jorden kan man fint gjødsle opp slik at den kan brukes på ny!

Harding – Plantene må tilvennes både temperatur og lys. Dette er viktig så planten ikke fryser eller får sviskader. Nattetid og solfylte dager kan det være lurt å dekke dem til med en fiberduk inntil de er etablert. Fiberduken vil gi skygge og et lunere miljø. Viktig å tenke på at de ulike vekstene tåler ulik temperatur. Unge vekster er svakere enn etablerte, så de trenger litt ekstra hjelp og kjærlighet. På bildet Vintage drivhus Champagne, kr 149 000, vintagehagen.no.

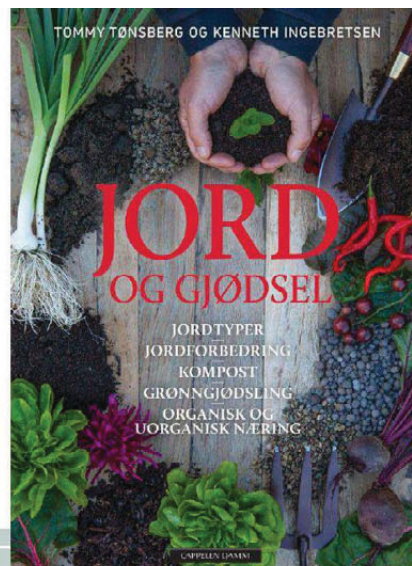
Mellom to permer

Fröbanken er en praktisk frøperm med 20 plastlommer som gjør det enkelt å holde orden på frøposene dine. Kr 349, frobanken.se.

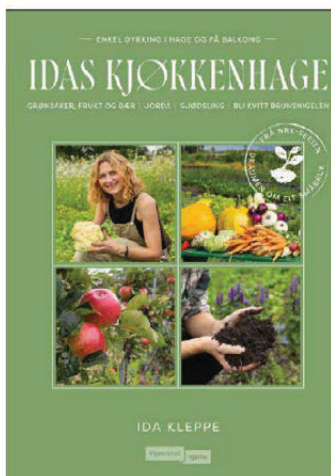
UTE- ELLER INNEMATTE

Dørmatten fra Phoenix er som skapt for oss som drar inn skitt fra hage og åker. Den fanger opp med meste av uhumskheter, er laget av resirkulerte materialer og kan vaskes i maskin. HR F Multifloral 2, fra kr 645, Hug Rug, viencompagniet.no.

GOD JORD

Boken «Jord og Gjødsel» av Kenneth Ingebretsen og Tommy Tønsberg, viser deg hvordan du lykkes med din hagejord. Boken gir innsikt i ulike jordtyper, jordforbedring, kompost og gjødning, og lærer deg hvordan du lager den perfekte miksen for plantene dine. I tillegg til vann trenger frø og planter gjødning, og det er enkelt å lage selv av hageavfall eller matrester – noe som også er bærekraftig. Boken gir nyttige tips til både nybegynnere og erfarne gartnere. Kr 399, Cappelen Damm.

DYRK ENKELT!

Ida Kleppe er bonde, foredragsholder og regissør, og dokumentarserien «Draumen om eit småbruk» har fulgt Ida og familien etter at de kjøpte et forfallent småbruk på Vestlandet. «Idas kjøkkenhage» er en praktisk og inspirerende bok for både nybegynnere og erfarne hageentusiaster. Den tar for seg miljø, klima og økologi i hagen, og gir tips om alt fra jordtilstand til bekjempelse av brunsnegler.

– Jeg har lovet en venninne at om hun ikke får en bugnende hage etter å ha fulgt rådene i boka, så skal jeg bli hennes private gartner. Jeg kan ikke love det til alle som kjøper boka, men metodene jeg beskriver, fungerer, og de er ganske enkle å følge, sier Ida. Kr 399, vigmostadbjorke.no.

Bli abonnent på Jakt!

5 utgaver til kun kr 279*

Få
kokkekniv
fra Fiskars
i gave!

Jakt er proppfullt med gode jakttips, jakt-reportasjer fra hele landet og masse tester av børser, ammunisjon og annet jaktutstyr. For deg som allerede er jeger eller ønsker å bli det. Jakt skrives av jegere, for jegere!

Fiskars Asiatisk Kokkekniv, 17 cm:

En allsidig kniv for tilberedning av kjøtt, fisk og også grønnsaker.

- 17 cm
- 107 g
- Rustfritt stål
- Hardhet: HRC 53
- Softgrip®-overflate
- Tåler oppvaskmaskin

Bestill her

Send SMS med kodeord JAKT38 til 2205 eller

skann QR-koden med mobilkamera for å komme til bestillingsside

*+ kr 49 i porto for gaven. Abonnementet løper til oppsigelse. Etter introduksjonstilbudet er neste faktura kr 342 for 5 utgaver.

Tapet i stova: Helle elsker mønstrete tapeter. I det som har fått navnet *vetlestova* har hun valgt Morris-tapetet Strawberry thief.

Forvandling: Helle har lagt ned mange timer med arbeid i huset, både inne og ute. Fremdeles er det en god del arbeid som gjenstår.

FALT FOR SMÅBRUKSVILLAEN

Tilfeldigheter førte Helle til Hatlestrand i Kvinnherad.
Nå pusser hun opp en gammel villa på budsjett.

TEKST GINA ALBRETHSON FOTO GINA ALBRETHSON

Blå drøm: Det lille, men innbydende, kjøkkenet i huset har fått et realt løft. Den vakre blåfargen heter Gustaviansk blå, og komplementerer godt de vakre skattene i messing og kobber, som Helle har valgt å henge på veggen.

Sjarm på kjøkkenet: Helle har klart å forvandle kjøkkenet i huset til et sjarmerende rom på et lavt budsjett.

Vår: Den første våren i hagen har vært spennende. Stadig er Helle ute for å sjekke hva som har kommet opp fra bakken.

Den gamle frukthaven i Kvinnherad

HVEM: Helle Holte Bruland, jobber som seniorrådgiver hos statsforvalteren i Vestland. Bor sammen med tenåringssønnen Eirik.

DYR: Border Collien Morris på 4 år.

HVA: Villa bygget i 1933 på et småbruk på Vestlandet.

INSTAGRAM: @dengamlefrukthave

Da Helle Holte Bruland lette etter et hus, hadde hun ingen planer om å ende opp på Hatlestrand i Kvinnherad. Men tilfældighetene ville det annerledes. Et gammelt vestlandshus dukket opp på sosiale medier, og nysgjerrigheten fikk henne til å ta turen fra Austevoll for å se nærmere på det.

– Jeg gikk bare rundt på eiendommen og kikket på alt arbeidet som måtte gjøres. Det var ting og tang overalt, forteller Helle, som ikke klarte å få småbruket ut av hodet.

Hun var usikker på om hun hadde energi til nok et prosjekt, etter å ha pusset opp et gammelt hus på Austevoll.

– Men det er i gamle hus jeg føler meg hjemme, smiler Helle.

En tidskapsel

Den tidligere eieren hadde vokst opp i huset, som ble bygget av hennes far i 1933. Eiendommen ble solgt av tidligere eiers nevø etter at hun gikk bort, med alt inventar. Det var som en tidskapsel hvor tiden hadde stått stille.

– Oppvasken sto fremdeles i vasken, og matvarer fra 1999 lå i skapene, forteller Helle, som både overtok og flyttet inn høsten 2023.

Huset var uisolert, og det ble en kald første vinter i huset.

– Vi klarte oss heldigvis med vedovn og gode klær. Vi har stått på like mye uansett årstid, og bestemte oss for at vi ville feire jul her sammen med familiene våre. Vi tapetserte vegger på lille julaften og klarte å få inn møbler i siste liten, ler hun.

Helles kjæreste, Ole Mathias Lygren, er ofte på besøk. Han er byggmester, noe som har vært til stor hjelp med husets mange restaureringsbehov, som vinduer, tak og fasaden. Det er også en stor låve og et gammelt uthus som må restaureres med tiden.

– Men alt i alt har vi blitt veldig positivt overrasket over husets tilstand, og vi var begge innstilt på at det skulle være helt felleferdig, smiler Helle. >

Gjenbruk: Selv om mye etter tidligere eier måtte kastes, har det også vært svært viktig for Helle å beholde noen av møblene og tingene som fulgte med huset, slik at de kan leve videre her.

Farger og tapeter:

KJØKKEN: Gustaviansk blå

«**VETLESTUA**»: Strawberry Thief Chocolate/Slate, tapet fra William Morris.

STORSTUA: Honeysuckle Green/Coral Pink, tapet fra William Morris.

Lun kulør: Det nydelige gulvet ville Helle bevare, uten å pusse eller male over det.

Kaprifol: At finstuen har Morris-tapet med kaprifol-mønster er ingen tilfældighed. Like utenfor vinduet vokser det nemlig mye av den velduftende arten.

Henter naturen inn: Da Helle valgte farger og tapeter i de ulike rommene, var det viktig for henne at de harmonerer med naturen utenfor huset.

«Det er lett å bli overveldet av arbeidsmengden, og glemme hvor langt man faktisk har kommet.»

Glassveranda: Den lyse glassverandaen gir den gamle villaen et staselig preg.

Skattejakt

– Vi har funnet mye spennende her, som søte porselensfigurer og gamle parafinlamper, for å nevne noe. Jeg elsker å gå rundt og filme mens jeg ser hva som finnes her. Det er rene skattejakten, forteller hun, før hun legger til:

– Det har vært stor stas å dele disse oppdagelsene med følgerskaren min på Instagram, som stadig blir større og større. Det er både gøy og litt skremmende å se hvor engasjerte folk i sosiale medier blir når det kommer til gamle hus.

I dag er hun glad for at hun laget en Instagram-konto. På den måten kan hun se tilbake på det som en gang var.

– Vi har fått gjort enormt mye på kort tid. Det er lett å bli overveldet av arbeidsmengden som venter, og glemme hvor langt man faktisk har kommet, smiler hun optimistisk.

Ikke et typisk vestlands-småbruk

Selv om mye fra den tidligere eieren måtte kastes, har det også vært svært viktig for Helle å beholde noen av møblene og tingene som fulgte med huset, slik at de kan leve videre her.

– Pianoet måtte vi så klart beholde, i tillegg til en rekke andre småmøbler. Dessuten var det sølvbestikk i skuffene og nydelig servise som vi bruker i dag. Mye har jeg også levert til den lokale gjenbruksbutikken. Der har jeg også kjøpt flere nye skatter.

Da hun fjernet det gamle vegg-til-vegg-teppet i første etasje, avdekket hun vakre trebord. I stedet for å male dem på nytt, ønsket hun å bevare den unike rødfargen og valgte tapet deretter.

Kjøkkenet er renoverert på budsjett, og alle overskap og underskap ble tatt vare på, med noen nyere justeringer.

– Det er ikke lagt mange tusenlapper igjen på kjøkkenet. Selv om jeg fremdeles ikke er helt ferdig, har det blitt langt bedre enn det var, forteller hun.

I det ene hjørnet av kjøkkenet planlegger Helle å plassere en vedkomfyr, som opprinnelig sto på samme sted i gamle dager. Den står nå i vedskjulet og skal settes i stand. Den har Helle allerede visualisert som en nydelig kontrast til blåfargen på veggene. >

PRIVAT

Førbilde i finstuen: Mye har skjedd siden Helle tok dette bildet av det som i dag er finstuen i huset.

Skattejakt: På mørkløftet fant Helle flere spennende skatter. Som for eksempel en gammel og godt brukt gyngestol.

Ujålete: Soverommene er enkelt innredet, og den ujålete stilen gjør at husets karakter får lov til å skinne.

Loft: Noe av det første Helle gikk i gang med da hun overtok huset, var å rydde og vaske soverommene i overetasjen. Hun ønsket å bevare veggene som de var.

Unik plassering

Huset er uvanlig for et småbruk på Vestlandet, da det er bygget som en kopi av en gammel villa i Bergen sentrum. Nøyaktig hvilken villa har ikke Helle klart å finne ut av ennå. Flere har dessuten engasjert seg i å finne ut hvilket hus det er en kopi av.

– Men det er ingen som har vært hundre prosent like.

En gjengrodd hage

Tomten var så gjengrodd at Helle ikke kunne se et uthus bak husveggen under visningen. Med hjelp fra familien og venner har de nå klart å rydde mye av hagen.

– Også her har det vært som en liten skattejakt når jeg har gått rundt og sett hva som finnes av busker og vekster. Dette er den første våren på småbruket, og endelig kan vi se hva som spretter opp rundt omkring på tomten, forklarer hun.

Som navnet på Helles Instagram-konto tilsier, var småbruket en leverandør av blant annet epler. Rundt omkring på tomten finnes fremdeles mange frukttrær, og Helle håper å igjen kunne ta opp denne aktiviteten.

– Drømmen for fremtiden er at jeg skal kunne drive med produksjon av blant annet frukt og grønnsaker, og salg av egg fra egne høns. Poenget er at det skal være dyrking på hagens premisser, og at jeg etter hvert skal kunne skape en spiselig hage her, smiler hun optimistisk.

HELLES INTERIØRTIPS

1. Lag en fargepalett over hele huset, samle fargeeksemplar og tapeter. Tenk helhet fremfor individuelle rom. Slik passer alt sammen når dørene er åpne.
2. Hent naturen inn. Det kan være motivet i tapetet du velger, eller fargen du maler møblene i.
3. Velg ting du selv anser som fine. Hjemmet ditt skal være like unikt som deg.
4. La være å pusse opp det som ser fint ut.

PRIVAT

Forvandling: Helle har lagt ned mange timer med arbeid i huset, både inne og ute. Fremdeles er det en god del arbeid som gjenstår.

Lyst: Soverommet til Helle har en dus og behagelig grønnblå farge. De store vindusflatene og de lyse gardinene er med på å fylle rommet med masse deilig dagslys. Fra balkongen har hun også upåklagelig utsikt til fjord og fjell.

Kreativ stilmiks

I Malin Brostads hyggelige hjem forenes keramikk i jadegrønne nyanser med loppisfunn, gjenbruk og flere frodige og fargesterke praktspragler.

TEKST LINDA HELLEVIK FOTO SOFI SYKFONT

Frodig rom: I glassverandaen står tre enorme praktspragler og en porselensblomst. Det ovale spisebordet har Malin fått av en kollega. Taklampen i messing blir ofte kalt Spindeln, og er formgitt av Josef Frank for Svenskt Tenn. Slørspargesen til venstre har fått et hespetre som pidestall. Den lille pallen til høyre, med ben i rokokkostil er laget i mørklakkert bjørk.

Drivhusdrøm: I sommerhalvåret nyter Malin livet i hagen der hun også har et fantastisk drivhus.

Den gule villaen i Hässelby

HVEM: Malin Brostad, mannen Markus, sønnene Vidar og Ville.

YRKE: Malin jobber som visual merchandiser.

HVA: Villa fra 1914 i Hässelby utenfor Stockholm.

INSTAGRAM: @malinbrostad.

I en gulmalt villa med seks rom og kjøkken i Hässelby, vest for Stockholm, bor Malin og Markus med sønnene Vidar og Ville.

Huset har blitt utvidet i to omganger siden byggeåret i 1914. Første gang var på 1950-tallet, og i 2014 fikk de et påbygg med veranda. Den er plassert i første etasje, sammen med gang, kjøkken, toalett og stue. I andre etasje er det fire soverom og et toalett med vaskerom.

Da Malin med familie flyttet i 2016, var det tidstypiske detaljer som blyinrammede vinduer og en gammel trapp med rekkverk i tre som fortsatt er bevart fra da huset ble bygget.

– Vi falt for husets herlige sjarm, sier Malin. Det hadde mange rom, tregulv og vakre vinduer. Rekkverket i trappen, fra husets byggeår, var fjernet, men heldigvis fant vi det lagret på loftet.

De fant også andre originale gjenstander, som en kakelovn – den var gravd ned i hagen.

– Huset har gjennomgått relativt omfattende oppussingsprosjekter gjennom årene, og etter at vi flyttet inn har vi forsøkt å gjenskape sjelen som har gått tapt over tid, sier Malin.

Det innebar blant annet rehabilitering av originale vinduer og å sette inn gamle vinduer der det manglet. Også de gamle fine tregulvene har blitt avdekket under plastgulvene og gjort i stand. Men det robuste kjøkkenet i 1950-tallsstil er det samme som sto i huset da familien flyttet inn her.

– Det er i heltre og fungerer bra, sier Malin. Men vi holder på å planlegge et nytt mer tidstypisk kjøkken. >

Grønne vekster: Også i det lyse kjøkkenet får grønne planter folde seg ut på hyller og rundt vinduet. Det hvitmalt slagbordet er omkranset av gamle pinnestoler. På bordet står gamle skåler og asjetter i serien Kastehelmi av Oiva Toikka 1964, og glassene Pallas fra 1984 av Tapio Wirkkala. Skomakerlampen er fra Åhléns.

Klassiker i heltre: Kjøkkenet fra 1950-tallet sto her da familien flyttet hit. Glassene og karaffelen på benken er fra serien Ultima Thule av Tapio Wirkkala, designet i 1969 for Iittala. Her står også et gammelt litermål i pressglass, fra trettitallet av William Stenberg, og en nyprodusert skål fra Marimekko.

«Man kan si at min stil er en salig blanding.»

Blomsterglede: På kjøkkenbordet står en krukke med solsikker, solhatt og pyntekorg fra hagen. To vakre grønne fat fra Gefle frisker opp i det hvite.

Koselig krok: pinnesofaen i gangen, med sete i teakfiner, er tegnet av Ebbe Wigell for Wigells stolfabrik. Den er et bruktkupp funnet i Piteå for 90 kroner. Putene med plantetrykk er i tekstiler av Josef Frank og Elefant-trykket er av Estrid Ericson, fra Svenskt tenn.

Jadegrønt: Malin samler på seladon- eller jadegrønne vaser fra Upsala-Ekeby, Gefle og Gustavsberg. Vasene har hun plassert sammen med et stort fat fra Gefle. I vinduet henger Verner Pantons Flower Pot-lampe fra 1968.

Flott møbel: Skapet i gangen fulgte med huset. Malin har pusset det opp i ny farge og bevart dekoren på dørspeilene. På toppen av skapet står blant annet en geneverflaske, en höganeskrukke og en settkasse fra et gammelt trykkeri.

Favorittrommet

Et koselig sted i huset er den romslige glassverandaen i den påbygde delen. Det er litt som å gå inn i en trivelig jungel, da det her, i tillegg til et solid spisebord, er intet mindre enn tre enorme praktspragler og en porselensblomst.

– Det er mitt absolutte favorittrom, sier Malin. Det fungerer også som et utvidet drivhus og oransjeri, og jeg elsker å innrede med planter.

Malin er utdannet interiørdesigner og jobber som visual merchandiser på Åhléns, så interessen for innredning er til stede både på jobb og privat.

– Jeg prøver å innrede med en stil som passer huset, mange gamle ting fra loppemarkeder og antikvitethandlere, som har historie og sjarm, og gjerne designklassikere blandet med nye ting. Man kan si at min stil er en salig blanding.

Malins beste innredningstips er å blande gamle ting fra ulike tidsepoker med nyprodusert.

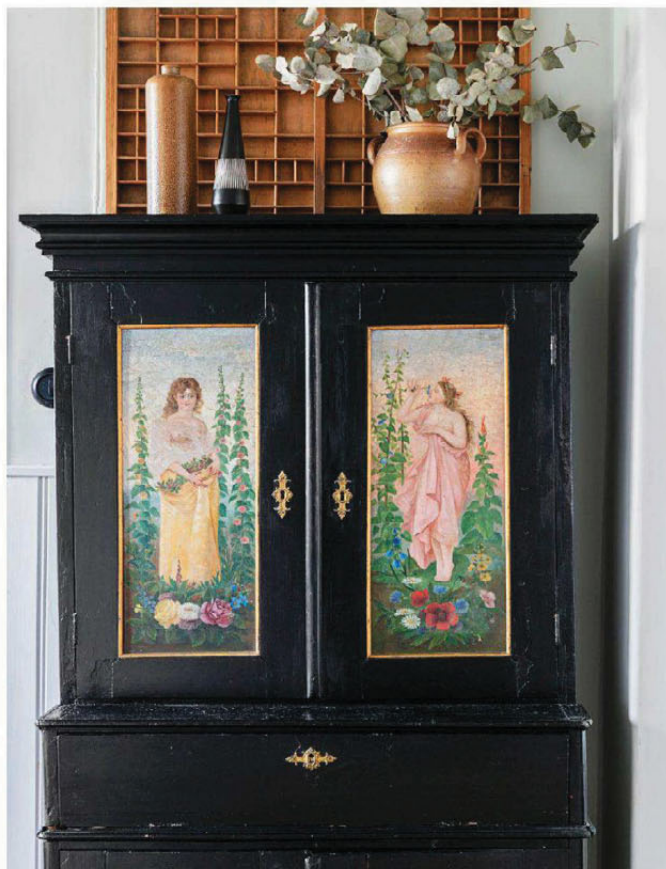
– En av hobbyene mine er å gå på loppemarkeder, og jeg finner helst ting på garasjesalg, selv om det har blitt dyrere og mer vrient å finne ekte skatter. Akkurat nå leter jeg etter to skikkelig fine lenestoler og det perfekte salongbordet.

Men uansett hvor gøy hun synes det er med innredning, har interessen for hage vokst mer og mer siden hun fikk hus og hage. I fjor ble det bygget et fint drivhus for både samvær og dyrking, med gulv av resirkulert tegl og innredning fra loppemarkeder.

– Interessen for å pusle i hagen har virkelig tatt av. Så nå tråler jeg ikke loppemarkeder så mye som før. Det hadde jeg aldri trodd!

Det gule huset: Villaen ble bygget i 1914. Påbygget med glassverandaen er satt opp 100 år senere, i 2014.

Under skråtaket: Et av soverommene i andre etasje. Her har eierne innredet med en gammel kontorstol, trukket i William Morris-tekstilet "Willow Boughs". Speilet og vannkannen er bruktfunn. Benken og sengeteppe er fra Åhléns.

Vi dekker *hele*
sesongen med
10 utgaver!

FOTO: JANE ØDEGAARD

*Magasinet med de mest
inspirerende hagene, fullspekket med
nyttige tips for hageentusiasten.*

HAGELIV
& uterom

BESTILL ABONNEMENT NÅ

Gå inn på **bladkiosken.no**

Endelig tid for hage!

A woman with blonde hair tied back, wearing a white short-sleeved top and a beige apron, is smiling and holding a large terracotta pot containing several daffodils. She is standing in a garden with a white wooden pergola in the background. The pergola has string lights hanging from it. There are other potted plants and flowers visible in the background.

Vår i hagen: Når våren kommer fyller Virve på med vårbloster i krukke og kar. – Det er noe magisk med å se de første spirene dukke opp, det gir meg en følelse av fornyelse og håp, sier hun.

VÅR I UTESTUA

Virve og Jon Fredrik har bygd en drøm av en uestue i bakgården. Den er blitt midtpunktet for Virves blomsterglede og for små og store familiesammenkomster.

TEKST MONICA ALMSKÅR HEGGSET FOTO MONICA ALMSKÅR HEGGSET

Rom i hagen: Den nakne betongplattingen er en saga blott, og to koselige hagerom er resultatet etter parets jobb med utedua og uteplassen. –Jeg synes det er morsomt å lage "rom" ute, sier Virve. Det er jo nesten som å innrede inne. Planlegge farger, høyder og plassering – alt som må til for å få det til å se ut som man vil.

Vakker utedstue: Virve og Jon Fredriks utedstue er som en drøm av en annen verden! Den har Jon Fredrik bygget rundt en dobbeltdør de fikk av naboen, samt to vanlige dører som han også laget en dobbeltdør til av. Alle sprossevinduerne er hjemmesnekret og glasset er skåret av glass de har fått gratis på Finn, så nær som det etsede glasset, det har de bestilt.

Virves utedstue

HVEM: Virve Hannele Puurtinen, butikkmedarbeider (48) og Jon Fredrik Andresen, lærer (48), deres fire barn og hunden Lumi.

HVA: Virve elsker å holde på i hagen og starter tidlig med å plante ut løk- og vårbloster i pottene sine. Utestua og uteplassen har hun og mannen Jon Fredrik bygget selv.

HVOR: Bakkaunet i Trondheim.

INSTAGRAM: @virpuu

Utgangspunktet: En betongplattning på 60 kvadratmeter, som er taket på garasjen, var det Virve og Jon Fredrik hadde som utgangspunkt da de startet å bygge utedstue og uteplass.

Utestua er noe av det første man møter når man kommer på besøk til Virve og Jon Fredrik. Her er det bestandig vakkert pyntet, og akkurat nå er det våren som råder både ute og inne.

– Å plante løk- og vårbloster i pletter er en tradisjon jeg har hvert år, forteller Virve. Det gir meg stor glede og tilfredsstillelse. Når man ikke har mulighet til å plante direkte i jorda, er det jo helt supert å kunne lage seg en frodig liten krukkehage.

Virve er et eneste stort smil der hun går omkring og steller med plantene og dekker bordet under den hvitmalt pergolaen.

– Utestua og uteplassen har gjort hagelivet og sommerhalvåret langt mer sosialt og avslappende, forteller hun. Vi tilbringer mye mer tid ute, har flere sammenkomster med venner og familie, og nyter utendørslivet til det fulle. Det er fint å ha flere plasser og rom og velge mellom. Vi har også et utekjøkken med grill som brukes hyppig når det er godt vær.

Garasje

Da paret flyttet inn i huset, som har vært i Jon Fredriks familie siden 1924, var det kun en betongplattning med et metallgjerde omkring i bakhagen. Dette var taket på garasjen som ble bygget samtidig med huset. Jon Fredriks besteforeldre vedlikeholdt eiendommen og garasjen så godt og så lenge de kunne, men mormoren hans ble alene med vedlikeholdet de siste 20 årene og det var begrenset hva hun fikk til. Garasjen var derfor i dårlig forfatning >

Bugnende krukkehage:
Virve liker at det bugner
av blomster og grønt! Ved
utestua fyller hun på med
planter i krukker og kar
av alle slag for å få det så
frodig som hun ønsker det.

Lett og luftig pergola: Pergolaen over uteplassen går i samme vinkel som taket på uestua og gir en egen romfølelse til uteplassen. Her er det også fint å henge opp forskjellige utebelysning. Utestua er laget med gjennomsiktige takplater av PVC, og har vinduer og dører mot alle sider. Det gir en lys og lett atmosfære også her.

Blomster på bordet: Virve setter pris på vakre omgivelser, og liker å ha blomsterbuketter både ute og inne. Når hun planter i hagen legger hun vekt på å ha planter som er fine i buketter og som blomstrer til ulike tider i sesongen, ikke minst synes hun det er viktig å ha en del blomster som biene og humlene er glade i.

Utekjøkken i mur: Ved enden av uteplassen er det murt opp et utekjøkken i vinkel. Det kan også brukes som frastillingsplass under måltider. En ny utepeis skal mures opp i hjørnet.

Sår egne planter: Virve starter tidlig å så sine egne planter. Da velger hun gjerne planter i litt utradisjonelle farger, som her hvor hun har en hagepoppelrose Lavatera trimestris, 'Pink Blush'. Nå er det tid for å plante ut i bed og krukker.

Utestue med dobbeldør: Utestua ble bygget med utgangspunkt i en gammel dobbeldør som paret fikk av naboen. Taket er av gjennomsiktige pvc-plater.

og måtte rives, og en ny settes opp. Dette ble en stor og kostbar jobb som Virve og Jon Fredrik leide inn et firma til å utføre.

– Selve prosjektet med utestua og uteplassen startet vi med i 2018, og vi brukte to somre på å ferdigstille, forteller Virve. Dels fordi vi brukte en del gjenbruksmaterialer, dørene blant annet, som vi fikk fra naboer og på Finn, samt at vi lagde alle vinduene selv og satte inn glass som vi skar til og kittet. Jeg skal ikke skryte på meg å ha snekret et eneste vindu, dét er det Jon Fredrik som har gjort, men jeg skar til og kittet noen av glassene! Og så sto jeg jo for malerjobben, ler hun.

Ballet på seg

– Det blir litt mer jobb når man lager ting selv, men det gir også mer glede.

En stor jobb de også tok fatt på var å steinlegge betongen med brostein, det har gitt et mer naturlig uttrykk, i tillegg ble det bygd en treplattning ved kanten langs gjerdet der spiseplassen er.

– I begynnelsen var det ikke planlagt at det skulle bli både utestue og spiseplass, vi ønsket oss egentlig bare en plass med et tak over for å forlenge utesesongen, men så ballet det på seg, forteller Virve.

– Det er litt det samme med hage som med hus – man må rett og slett bo seg inn og finne ut hvordan lysforholdene er på de ulike plassene og tenke gjennom hvilke behov man vil dekke. >

Utplantning: Virves selvsådde planter er blitt store og frodige, og nå er det tid for å plante dem ut slik at det etter hvert kan bugne av blomster og grønt i bedene.

En plass med utsikt: Utestua er blitt den perfekte plassen å sitte på gråværsdager eller sene sommerkvelder når sola har gått ned. Med sommerens bær, noe godt i glasset og en bærbar platespiller ligger det godt til rette for ekstra kos og hygge.

Samarbeid

Når Virve forteller om byggeprosessen og hvordan ting har gått seg til underveis skjønner vi at hun og Jon Fredrik har et godt samarbeid.

– Jon Fredrik har alltid hatt en forkjærlighet for å skape ting, forteller hun, og han tar gjerne med seg noe ned i garasjen for å holde på alene. Mine oppgaver er for det meste kreativitet, maling, dekorasjon og å gi forslag til design og funksjonalitet. Store prosjekter som steinlegging og husmaling gjør vi gjerne sammen. Vi samarbeider perfekt som et team og utfyller hverandres ferdigheter. Jeg drømmer og han bygger.

BLOMSTERLØK I POTTER

Virve har tradisjon for å plante blomsterløk i potter om høsten.

Slik gjør hun det:

1. Jeg starter med å planlegge hvilke planter jeg vil ha.
2. Deretter forbereder jeg pottene med god drenering og sandholdig jord før jeg planter løkene. Det er viktig å sørge for god drenering i pottene slik at løken ikke råtner. Jeg vannet litt og setter krukken under tak gjennom vinteren.
3. Deretter er det faktisk bare å glede seg til en blomstrende vår!

Hjemmelagede vinduer: Jon Fredrik og Virve har laget alle vinduene i hagestua selv. Mur av brannmurplater og tegl på netting ble satt opp slik at det kunne settes inn en ovn i utestua.

Slik ble hagestua bygget

Et råbygg ble satt opp i et hjørne av betongplatingen.

En gammel dør var utgangspunkt for forsiden av huset.

To enkle dører ble til en dobbeltdør på den ene siden av huset.

Vinduer ble laget av listverk og ruter ble skåret til av gammel vindusglass de hadde fått gratis på Finn.

En mur og pipe ble satt opp. Muren er av brannmurplater, som er belagt med teglstein på netting.

Taket er av pvc-plater som slipper inn lys.

Golvet er av ubehandlede terrassebord lik de på uteplassen.

Plantebord ved husveggen: På plantebordet ved hushjørnet står Virves småplanter til lufting og herding. Snart skal de plantes ut i bed og krukker.

Gult og blått: Vårvortemelk *Euphorbia
epithymoides* er en av de tidligste
staudene som blomstrer om våren.
Med lysegule blomster, og blågrønne
blader matcher den perfekt med
andre blå blomster slik som en annen
tidligblomstrende staude vårkjærminne
Omphalodes verna. Løkblosten
perlehyasint *Muscari* i front. H5-7.

Vårens beste **SAMBOERE**

Med disse vårplantene har du sikret deg tidlig blomstring i en vakker fargerik samplanting av løk og stauder.

TEKST JANE ØDEGAARD FOTO JANE ØDEGAARD

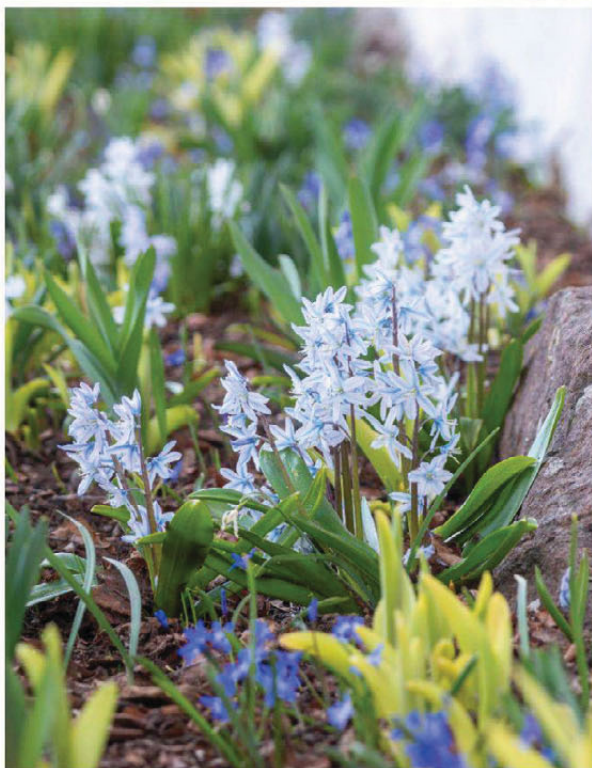

Hvit og rosa: Vårsymre 'White Splendour' Anemone blanda er vakker sammen med rosa og hvite Løynantshjerte Lamprocapnos spectabilis. H6-7.

Vårbukett: En liten bukett må man huske å plukke. Her i den blå og rødfiolette skalaen med praktlerkespore *Corydalis solida*, russeblåstjerne *Scilla siberica* og blåveis *Anemone hepatica*.

De aller første: Først opp titter vinterblom *Eranthis hyemalis* som en solstråle og snøklokker *Galanthus nivalis*! Disse to passer perfekt sammen, og du har sikret deg den aller tidligste samblomstringen. H5-7.

Blåtoner: Stripete vårpyrd *Puschkinia libanotica* og snøstjerne *Chionodoxa*. Begge er tidlig ute og kan blomstre allerede i mars. H7.

Høstløkens oppstandelse på våren

Det er lunt og godt inntil en sørvendt husvegg. Her og rundt trær smelter snøen raskest, så her gjør du lurt i å plante vårbloomstringen. Forventningen er stor når man dytter bort vissent løv tidlig om våren på jakt etter små blomsterspirer. Noe skyter fart gjennom det morkne løvet og visne gresset. Noen titter også fram lenge før snø og is har rukket å smelte i hagen. Du kan også pangstarte våren ute med nyinnkjøpte løkblomster i krukker, og sette dem i jorden på høsten. Plant løkblomstene sammen med tidligblomstrende stauder. Vi heier på de tøffeste av de tøffeste – nemlig vårbloomstene.

Busker og trær: Blodrips *Ribes sanguineum* er en av de tidligstblomstrende buskene som gir nydelig farge til hagen med sine mørke rødrosa blomster. Plommetre *Prunus domestica* er et av de tidligste fruktrærne som blomstrer fra april. H4–6.

Bunndekker: Vårfloks Phlox subulata er en vakker staude som finnes i mange forskjellige farger. Den knallrosa her passer nydelig sammen med gule vårvortemelk Euphorbia epithymoides. H7.

Naturlig bukett: Den hvite snøstjernen *Scilla lucilliae* 'Alba', og russeblåstjerne, *Scilla siberica*, sammen med en liten lilla marsfiol, H7–8.

Lillatoner: Kuleprimula er en hardfør og lettstelt staude som stammer fra Himalaya. Her strekker den seg mot sola i selskap med aurikler. I bakkant sees juleroser. H5–6.

I skråningen: Vårkrokus *Crocus vernus* er en av de raskeste løkene til å nyte vårsolen. Her sammen med klosterklokke *Leucojum vernum*. H4-7.

Pangstart våren

Noen av de aller tidligste løkblomstene:

- Vinterblom**, *Eranthis hyemalis*, gule, H5
- Snøklokke**, *Galanthus nivalis*, hvite, H7
- Snøstjerne**, *Chionodoxa*, blå, rosa og hvite, H7
- Vårpryd**, *Puschkinia libanotica*, lyseblå, H7
- Vårkrokus**, *Crocus vernus* i nesten alle regnbuens farger, H4
- Klosterklokke**, *Leucojum vernum*, hvite, H7

Noen av de aller tidligste staudene:

- Orientjulerose**, *Helleborus orientalis* hvit, rosa og svarte, H4
- Fenrikshjerte**, *Dicentra cucullaria*, rosa, lysegule og hvite, H6
- Vårvortemelk**, *Euphorbia epithymoides*, gul, H7
- Marsfiol**, *Viola odorata*, blå, rosa og hvite, H5
- Lungeurt**, *Pulmonaria*, blå, rosa og hvite, H8
- Primula og aurikler** i nesten alle regnbuens farger, H5-8

Klart for våronn

Endelig skal det sås og plantes! Av gamle bord, kasser eller andre loppefunn rigger vi oss til for vårens vakreste eventyr, med god plass til jord, potter, frøposer og redskaper.

TEKST GAIA RASMUSSEN FOTO KIRA BRANDT

GAMMELDAGS SJARM

Et lutet trebord av den typen du ofte finner på loppemarkeder og i bruktbutikker, kan lett brukes som plantebord og gir en stemningsfull tilleggsfaktor til hagen. Bordet har imidlertid best av å stå i et drivhus eller under et halvtak, beskyttet mot været. På bordet her står små kålplanter, rød- og grønnkål, klare til utplanting, samt agurk og squash. I terrakottapottene står salvie med lilla blomster og geranium med rosa blomster.

Praktisk: Det er fint å ha et godt sted for jord når du skal plante om og så. Her fungerer en gammel kasse av sink med høye kanter til formålet. Denne er funnet på et loppemarked.

STABLEDE EPLEKASSER

Gamle eplekasser eller andre stabile trekasser har den fordel at de kan fungere som hyller for urtepotter, redskaper og jord, og at du selv kan bestemme hvor stort plantebordet skal være avhengig av antallet kasser du har. Finn kassene på loppemarked eller i byggevarehandelen, som ofte selger dem billig. Stable fire til seks kasser oppå og ved siden av hverandre, og legg et par tunge treplanker eller en treplate på toppen som bordplate. Kanskje det er behov for en spiker her og der for å holde kassene sammen. På bordet står solbærsalvie med røde blomster og hagesyre. De grønne plantene på gulvet er afrikansk mynte, og i vinduet står to geranium. Den høye grønne planten er avokado.

ENKEL TREKASSE

Har du ikke plass til et ordentlig plantebord i uterommet ditt, kan en enkel trekasse brukes i stedet. Den kan lett flyttes rundt etter behov og kan holde styr på redskaper, plantepinner, planter og en bøtte med jord på en oversiktlig måte. Redskapene kan stilles på høykant i en urtepotteholder, så de tar mindre plass, og du vet hvor du har dem. I denne kassen pynter salvie, timian, rosmarin og basilikum i blomst.

For hånden: Leirpotter i ulike størrelser er kjekt å ha lett tilgjengelig der du holder på med plantingen.

GJENBRUK AV TREVERK

Er du den hendige typen, kan dette plantebordet være ditt neste prosjekt. Det er bygget av tre fra brukte stillaser, og den store porselensvasken er fra en byggevarehandel. Du kan bruke annet gjenbruksmateriale av tre også. Hvis du har mulighet til å koble til vann, er det luksus å ha en vask der hvor du holder på med planter. I vasken står blomkarse med og uten blomst og hvit smådodre. I vinduet er det appelsintagetes og blomkarse, og det lille treet er en kastanje.

Smart å ha: En gammel verktøykasse av tre eller metall med håndtak er perfekt i hagen, for på den måten kan du lett ha alt utstyret ditt med deg rundt.

PRAKTISK OG VAKKERT I STÅL

Liker du et litt mer industrielt utseende, kan et plantebord av stål med detaljer av sink være det du drømmer om. Bordet her er funnet på loppemarked og har praktiske hjul, så det kan flyttes rundt ved behov. Du kan enkelt finne lignende på nettet. Det store sinkfatet er egentlig et vannspeil, men fungerer fint til blanding av jord. Den røde verktøykassen er perfekt for hageredskaper og andre småting. På gulvet står en bakke med miniagurker, og i verktøykassen er det mizuna, som er en type japansk kålplante, og rød havemelde. Sinkbøtten på bordet inneholder hagesmørbuk, og her ser vi også løk og bronsefennikel klar til utplanting.

Snekring

Lukket og låst: En enkel trekloss med en spiker på midten, slik at den kan vris på plass, fungerer fint til å lukke døra.

Lufter: Døra til drivhuset er laget av halvparten av det ene vinduet i sideveggen. Her kan du lage flere muligheter for lufting i sommervarmen ved å lage drivhuset slik at noen vinduer både i vegger og tak kan åpnes.

ENKELT AV GAMLE VINDUER

Tenk gjerne smått om du drømmer om et drivhus av gamle vinduer. Du trenger ikke all verdens plass for å ha store glede av noen få tomatplanter, og kanskje litt agurk og chili.

TEKST KRISTIN LANGEBRAATEN FOTO HELGE EEK

Dette enkle, fine drivhuset er laget av gamle vinduer som er festet til en enkel ramme. Kjellermuren på huset er brukt som bakvegg på drivhuset. Da har man en fin støtte som gjør at det er enklere å få til et stabilt byggverk enn om det hadde vært frittstående. I tillegg blir det veldig fint med de gamle vinduene mot gråsteinsmuren. Til drivhuset har det gått med seks vinduer med to fag. Ett til hver side, to ved siden av hverandre til fronten og to tilsvarende til taket. Vinduet på den ene siden fungerer også som dør til drivhuset, og lukkes inn-til med en enkel trekloss som kan vris på plass.

Dette trenger du:

Samle gamle vinduer fra bruktbutikker, finn. no eller let på låven.

Velg en vegg, gjerne solvendt, men noen trær til skygge er bare kjærkomment i sommervarmen.

Legg opp til lufting, minimum to steder, f.eks. døra og et vindu som kan åpnes.

Du kan gjerne plante i store potter, murerbøtter eller rett i jordsekkene.

Planlegg vanning, ha gjerne en regnvannstønne i nærheten av drivhuset.

Stabilt: Drivhuset er bygget inntil grunnmuren, og derfor blir det mer stabilt enn om det hadde vært frittstående.

Fargeglede: Tidlig såing kan gi resultater i form av en flott bukett fra egen hage, som her med erteblomster og sommerasters.

Skjermer: Frøene kommer godt i gang med spiringen når pottene plasseres i et minidrivhus.

Fra spire til blomst

Finn frem potter, frø og priklepinner nå, og begynn å forkultivere i vinduskarmen. Så skal du se at du får suksess med spirene!

TEKST BENTE HALKJÆR FOTO FOTO: KIRA BRANDT

Frøposer mellom hendene setter i gang vårførmelser og lysten til å få jord under neglene våkner. Heldigvis er det nå bare å sette i gang, for mange av sommerblomstene trenger forspiring allerede nå.

Bak på frøposene kan du lese når det er best å så frøene og finne ut om de skal forspires – eller forkultiveres, som det også kalles – det vil si, sås innendørs for senere å bli plantet ut når jord og luft har en passende temperatur.

Det kan høres ut som dobbeltarbeid å så inne og plante ut, men visse planter har lang utviklingstid, så hvis de skal oppnå lang blomstring, må de få et forsprang. Sår du frøene direkte i hagen, risikerer du at de først blomstrer sent på sesongen eller kanskje ikke i det hele tatt. Det optimale tidspunktet avhenger av arten, og det er også viktig å ikke så for tidlig, for da blir plantene tynne og skrantne før det er varmt nok til å plante dem i hagen.

10 nydelige blomster du kan så inne

DAHLIA
PARADISBLOMST
(EDDERKOPPBLOMST)
SINNIA
KJEMPEVERBENA
PRYDLØVEMUNN
MAKEDONJARØDKNAPP
PRAKTVINDEL
FLØYELSBLOMST
SOMMERASTERS
ERTEBLOMST

Prikles: Plantene må ha mer plass så snart de trenger det. Lag hull i den nye pottejorden med en priklespinne før du plasserer planten, eller bruk en blyant eller pekefinger. Sørg for at jorden på ingen måte tørker ut.

Smak av vår: Å få holde på med frø og jord og kjenne følelsen av vår og sommer som kommer, er balsam for sjel og kropp.

Minidrivhus

Du kan så i plast- eller leirpotter, brett og torvpotter. Start gjerne med et brett, og sett småplantene i potter senere. Plastpotter er gode til å holde på fuktigheten, mens du må være mer omhyggelig med vanning i leirpotter. Torvpotter, også kalt Jiffypotter, er praktiske fordi de kan settes direkte i jorden, så du ikke skader røttene når du planter om.

Bruk spesialjord til såing, som gir småplantene de beste forholdene. Andre jordtyper kan være for næringsrike og svi spirenes røtter.

Umiddelbart etter såing er det bra å bruke et minidrivhus, som sikrer luftfuktighet og høy temperatur. Etter hvert som plantene vokser, må de deles, og nå er drivhuset ikke lenger nødvendig.

Luke og vanne

Slutten av mai og begynnelsen av juni er sesong for utplanting. I dagene før er det lurt å herde plantene ved å sette dem litt ut hver dag.

Når de små sommerblomstene skal ut i hagen, velg en gråværsdag, da varme og sol raskt får dem til å henge.

Vann dem godt før du setter dem i jorden og plasser dem med god avstand. Vann og luk rundt dem, og i løpet av kort tid har de godt fotfeste i jorden, og veksten tar til – og når sommeren kommer, kan du nyte dine vidunderlige blomster.

7 tips til forspiring

1. Legg frøene på jorden, og dekk med jord som du pakker lett sammen. På den måten kommer frøene i kontakt med jorden med en gang og spiringen kommer godt i gang.
2. Det er forskjell på hvor raskt ulike frø spirer og vokser. Når planten fyller potten, er det tid for omplanting. Det betyr mye for plantens utvikling at den har god plass.
3. Husk navneskilt i pottene!
4. Dahlia formeres ofte ved knoller, men kan også frøformeres. I løpet av sommeren vil dahliaen utvikle en knoll som du kan grave opp til høsten og bruke igjen neste år.
5. Når planten skal på sitt endelige voksested, så gi den god plass, for det er her den skal stå hele sommeren.
6. Erteblomst kan sås direkte på voksestedet, men du kan forlenge sesongen ved å forspire, og du kan også fremme prosessen ved å legge frøene i lunkent vann et døgn i forveien.
7. Samle frø fra sommerblomstene dine og bytt med naboer, familie og venner.

Tagetes: Også kalt fløyelsblomst, er en anvendelig plante. Her er sorten 'Burning ambers' sammen med kattehale.

Alt på plass: Et lite skrin med priklepinner, frøposer og små leirpotter gjør det ekstra hyggelig å sette i gang. Du finner ulike startsett for forkultivering på plantesenteret.

Kjempeverbena: Et eksempel på en nydelig plante det er enkelt å dele videre ved å ta stiklinger eller så frø. Frøene sås tidlig, i januar-mars, grunt i pottes med såjord.

Bukettblomst: Sinnia er en vakker og holdbar sommerblomst, som egner seg godt til avskjæring. Her er det sorten 'Queen Red Lime'.

Dahlia: Gule sommergeorginer pynter virkelig opp i krukkene! Georginene liker sol og varme, men tåler også litt skygge. Vil du så selv fra frø, start gjerne allerede i februar!

Makedoniarødknapp: Intenst rødrosa blomster som virkelig lyser opp i bedet. Fin staude som vever seg inn mellom naboplanter. Den kommer villig igjen år etter år og selvså seg gjerne i bedet. Høyt elsket av humler, bier og andre pollinerende insekter.

HAGE *tema*

Husk å merke:
Det er fort gjort å
glemme hva man
sådde hvor, så god
merking er viktig!

Fargeprakt: Både stauder og sommerblomster kan fint plantes sammen i kassene. I dette bedet gir stemor og blomkarse et fargerikt innslag før og etter at staudene blomstrer. Fyll på med farger du liker og gjerne kontrastfarger til staudene.

Romdeler: Hagemuren fungerer både som romdeler, men også som trapp, og skaper en vakker overgang mellom to nivåforskjeller. Deler av grunnmuren til låven har blitt en forlenger av steinmuren.

Tradisjonshage med en tvist

Fra hagen til et tradisjonelt gårdstun med hovedhus og låve henter vi ideer til utradisjonelle løsninger med plantekasser, staur og stauder, som gir et frodig blikkefang litt utenom det vanlige.

TEKST **TRUDE LINDLAND** FOTO **TRUDE LINDLAND**

Velkommen: Hvem vil ikke ønske gjester og andre besøkende velkommen gjennom en grønn hageport? Og når stormarikåpe og en allé av japanske kirsebær står i full blomst vet man nesten ikke om man skal gå inn eller bare bli stående å beundre denne utradisjonelle, men svært sjarmerende og kreative hagen.

Samplanting: I den lille, lave alleen finnes det stauder og små trær. Hosta i front, stormarikåpe som danner et florlett slør, og kirsebærtrærne som får oss til å løfte blikket og strekke synet vårt utover.

Små rom: De små staudehekkene og kirsebærtrærne deler inn hagen i små rom. Grusgangene fremhever rommene og du kan nesten gå deg vill i denne lille, men effektive, hagen.

Hagemur: Hagen ligger høyt i terrenget og muren av naturstein lager løfter både huset og hagen og skaper en fin ramme.

Lag en spennende hage

1. Har du en stor gårdshage du ønsker å utvikle så avgrens et område, i stedet for å holde på litt overalt.
2. En stor plen, en gammel frukthage, inntil en gammel mur eller området rundt flaggstanga; se etter naturlig avgrensning, og tegn en skisse over området.
3. Avgrens hagen med gjerder og lag en vakker port, som lokker deg inn hagen. Skap rom innenfor området ved å benytte høyden, for eksempel med staur og små trær.
4. Lag en struktur innenfor området, lek deg gjerne med å legge ut hageslangen for å teste ulike former og gangveier.
5. Grusganger, bed og gress i kombinasjon skaper spenning og kontraster.
6. Plant både nytte og prydplanter, gjerne om hverandre.

Med staur: Plantekasser er både populært og nyttig, men hvorfor ikke lage dem litt mer interessante? Setter du staur langs kantene og legger disse i flere lag bygger du deg et klatrestativ for stauder og sommerblomster som bugner av vekster og sjarme.

Hageportal: Så fint med en portal laget av staur og humle. Humla er villig og kan vokse opptil 20 centimeter i døgnet. Perfekt for å lage en romantisk portal både til hverdag og fest.

Hvile og refleksjon: Hagearbeid er en ting, men vel så viktig er det å kunne ta seg en pause, nyte arbeidet og ta seg en velfortjent pause. Hva er vel bedre enn en kaffepause midt blant staur, grusganger og fulle plantekasser?

KRISTIN GRANUM SKOGLUND bor på en liten plass i solhellinga med utsikt over Mjøsa. Hun er blomsterdekoratør og gartner og driver eget firma, Tun & Hage, se tunoghage.no.

Kløe i grønne fingre

Når sola glitrer i vinduskarmen blir grønne fingre urolige, kjenner dere det samme? På tide å dele knoller og ta stiklinger.

TEKST **KRISTIN GRANUM SKOGLUND** FOTO **MARIA MUNSTERS**

Nå hentes planter opp fra kjelleren og surres godt inn mot frosten – og så labber vi igjennom snøen i retning mot oransjeriet. Her er det store vinduer, og lyst og varmt med god gjennomlysning. Det er på tide å dele knoller og ta årets stiklinger.

Her har jeg en kjempestor og veldig gammel værhane *Crocosmia* 'Saturnus' som er rød, gul mot oransje. Denne overvintres i kjelleren, da det er en ettårig plante som må tas inn på senhøsten. Her står den i en stor potte, men kan også plantes ut i staudebedet. En flott snittblomst som holder lenge i vasen. Om du planter den ut i bedet, så husk å ta den opp før frosten setter seg.

Knuste skår

Begoniaknoller kan deles nå, både hengende og opprette sorter, med store, vakre blomster. Begonia liker seg best i luftig, noe humusrik jord, gjerne med noe drenering.

Jeg mistet et par terrakottakrucker som falt i kjellergulvet, så da er det bare å banke løs ... til mindre biter. Hell i uhell, da kan jeg bruke skårene som drenering til begoniaene. De fleste begonia liker seg lyst, men helst uten direkte solskinn. Derfor bruker vi en skarp kniv som vi deler knollen med. La sårflaten tørke noe før den plantes i ny og frisk jord. Lar du knollene ligge lyst, så vil de etter hvert spire med små, søte skudd – som potetene. Da er det på tide å plante dem.

Vi må også ta nye stiklinger av pelargonia. Sorten 'Mårbacka' får, i motsetning til 'Dronning Ingrid', små røde pollenknapper, men blomsterfargen på de to sortene er ganske lik. Som en blomsternerd jeg er, så må jeg selvsagt ta vare på 'Mårbacka'! Denne er ikke enkel å få tak i lenger, og det er litt synd, så av denne tar jeg gjerne stiklinger!

Engletrompet

Så er det på tide å ta stiklinger av engletrompet, *Brugmansia*. Jeg har en hvit og en rosa sort -'Pink', som blomstrer fra sommerferien og utover høsten. Disse fyller verandaen med deilig duft i kveldstimene, med vakre store *trompetblomster*, men husk at den er giftig!

Sett den lunt og gi den solskinn. Gi den store pottar med humusrik blomsterjord. Husk å vanne og gi gjødsel hver uke, da den vokser fort og trenger næring. Disse kan bli store og gamle. Da tar vi en ekstra stikling, enten i et vannglass eller i en potte med jord. Og den må også selvsagt inn i kjelleren, da er det bare å sette den i trillebåra og pese seg ned til kjelleren – stor og tung!

Må heller ikke glemme pasjonsblomst, har en hvit – blå og hvit, og en fiolett dobbel blomst. *Passiflora coerulea* 'Victoria' får vakre rosa blomster, så denne skal vi ta stiklinger av. Klipp rett under et bladpar, og så fjerne de nederste bladene. Da er den klar til å settes i ny jord. Den liker seg best i lyset, uten for sterk sol. Gi ukentlig vann med gjødsel, den kan med fordel tørke litt mellom hver vaning.

Frem i lyset: Nypottede stiklinger settes et sted der det er mye lys.

Overvintret: Brugmansia eller engletrompet får rosa, vakre blomster. Denne må tas inn før frosten setter seg. Hos meg har den stått i kjelleren.

Pelargonium: Du fjerner gamle, inntørkede greiner - som ofte blir brune når de oppbevares i kjeller. Klipp inntil et nytt skudd.

Ny Mårbacka: Topp stikling som etter hvert vil blir til en ny fin plante. Mårbacka har røde pollenknapper, det har ikke Dronning Ingrid - men ellers lik i fargen.

Begonia: Her har vi flere ulike knoller, både fra hengende og opprette sorter, i flere farger, fra rødt og rosa til gule og hvite. Disse kan deles nå. Legg dem først i lyset, slik at de får groer.

Delt knoll: La snittflata til begoniaknollen tørke noe før du legger den i ny potte.

Crocsmica: Hanekam får høye flotte blomster, som kan brukes i bed, eller i urner, og den kan også brukes som snittblomst. Det er enkelt å dele knollene, som du setter i ny potte. Husk å ta den inn før frosten.

DELE KNOLLER

Skal du dele knoller, bruk en skarp og ren kniv. La snittflaten til knollene tørke før du planter dem i ren og ny jord.

HUSK DRENERING

Har du knuste terrakotta potter, bruk en hammer for å banke løs, til den ender i små biter. Da får du drenering når du potter om plantene. Har du ikke vært så uheldig som meg, så kan du bruke lecakuler eller små stein.

Husk å vanne: Lykkekløver trives best i svakt fuktig jord - tenk på hvordan Gjøkysyre vokser, fuktig.

Bakerovnskurs

-Tradisjonsmat i vedfyrt bakerovn

Lær
matlaging
av Bodil
Nordjore!

Bodil Nordjore

Kursinnhold:

- Mangfoldet med vedfyrte ovner
- Riktig oppfyring og vedtyper
- Praktisk bruk med en bakerovn
- Innføring i surdeigsbrødbaking
- Vi lager sammen:
 - «Champagne» -surdeigsbrød
 - Økologiske brød av urkorn
 - Autolyse og hydrasjon
 - Langsteiking av kjøtt
 - Grytekoking av kjøttmat
 - Fiskeretter

Inkludert i kurset:

- Brøddeig til brød
- Alle får med seg surdeigsstarter hjem
- 16-siders kurshefte.
- Felles måltid av maten vi lager

Vi lager nok mat så alle får et godt måltid. Mye god arbeidsglede, kunnskap, smaker og latter.

Velkommen på kurs!

Kurs nr:	Dato:	Pris:
1	Lørdag 10/5 -25	2 500,-
2	Lørdag 31/5 -25	2 500,-
3	Lørdag 14/6 -25	2 500,-
4	Lørdag 9/8 -25	2 500,-
5	Lørdag 23/8 -25	2 500,-
6	Torsdag 11/9 -25	2 500,-
7	Lørdag 27/9 -25	2 500,-
8	Lørdag 11/10 -25	2 500,-

Kursene holdes hos S-varme, Seljord

Vi er leverandører av kvalitetsprodukter innen peiser, piper, ovner, matovner, utevarme og tilbehør basert på solid fagkunnskap.

Scan QR-koden eller gå til
www.s-varme.no og meld
deg på bakerovnskurs!

Vi er
hel ved!

Peiser | Piper | Ovner | Matovn | Utevarme

Varmehandel AS, Dyrskuvegen 4, 3840 Seljord | Tlf: 35 08 41 00 | post@seljordvarme.no

seljordvarme.no

LISE M. STANG-JACOBSEN er utdannet kokk og jobber i dag frilans for Lev Landlig. Følg @hverdagslykkelise på instagram og blogg.

Dårlig matlyst om morgenen? Det opplever vi vel alle i blant, og med tre barn i hus svinger det veldig. De elsker havregrøt den ene dagen, for så å hate det den neste. Vi har ingenting jeg liker, jeg er ikke sulten eller kan jeg bare få nugatti? er alle fraser jeg stadig hører. Man blir i overkant opptatt av at poden skal få i seg noe sunt og mettende på morgenkvisten. Selv om man selv godt kan kjenne seg igjen i lite matlyst i blant, så må jo de små kroppene være godt rustet for en lang dag i barnehage og på skole. Så her frister jeg med det meste, med ulikt hell. Smoothie, fruktsalat, ferske scones, pizzasnurrer og hjemmelagd granola. Mens jeg selv kan spise havregrøt hver dag i et halvt år før jeg går lei, har jeg forstått at variasjon er clouet hos de håpefulle. Har jeg riktig god tid på en søndag kan jeg diske opp med et bord som virkelig bugner av fristelser. Men da kommer det tørt fra minstemann; mamma kan jeg bare få ei rista brødskeive?

En god start på dagen!

FIN FROKOST

Knasende sprø knekkebrød eller lune, saftige scones. Iblant kan det smake med litt variasjon til den vanlige brødskeive.

TEKST LISE MARI STANG-JACOBSEN FOTO LISE MARI STANG-JACOBSEN

Knasende sprøtt: Har du granolaen i tette glass, holder den seg sprø og god i minst en måned i romtemperatur.

Sunne knekkebrød: Disse er proppfulle av herlige frø. Skulle knekkebrødene ikke være helt gjennomsprø etter endt steketid, kan du brette dem fra hverandre og la dem ligge i stekeovnen videre på 100° med døren litt på gløtt. På denne måten vil de tørke ytterligere.

Chiagrøt: Denne friske frokosten kan du lage kvelden i forveien.

Havrescones: Fordelen med scones er at du bruker bakepulver istedenfor gjær. Da slipper du hevetiden og har varmt brød på bordet på 1-2-3!

Grove eltefrie rundstykker:
Duftende nybakte godbiter
som går ned på høykant ved
frokostbordet.

Granola med valnøtter

Denne oppskriften kan både dobles og tredobles slik at du har en enkel og sunn frokost tilgjengelig i flere uker.

250 g *lettkokte havregryn*
50 g *solsikkekjerne*
50 g *gresskarkjerne*
50 g *sesamfrø*
50 g *linfrø*
1 ts salt
2 ss *brunt sukker*
150 g *grovhakkede valnøtter*
1 dl *eplejuice*
2 ss *kokosnøttolje*
100 g *honning eller lønnesirup*

Bland alt det tørre i en stor bolle. Varm opp juice, olje og honning i en liten kjele til honningen smelter. Hell blandingen over i bollen med det tørre og bland til alt er fuktet godt. Fordel blandingen utover et stekebrett i et jevnt lag. Stek midt i ovnen på 160° i ca. 1 time eller til gyllen og sprø. Rør i blandingen hvert 15. minutt, slik at den blir jevnt stekt. Avkjøl helt. Server med melk eller yoghurt.

Sunne frøknekkebrød

Lag knekkebrødene selv, så har du full kontroll på hva de inneholder.

4 dl *sammalt hvete, grov*
4 dl *store havregryn*
2 dl *solsikkekjerne*
1 dl *sesamfrø*
1 dl *linfrø*
1 ts salt
7 dl vann

Sett stekeovnen på 160°, helst på varmluft. Bland sammalt hvete, havregryn, solsikkekjerne, sesamfrø, linfrø og salt. Rør inn vannet, bland godt og fordel blandingen på 2 stekeovnsplater kledd med bakepapir. Bruk en slikkepott og fordel blandingen jevnt utover. Stek begge platene samtidig i ovnen i 1 time og 10 minutter. Etter halvgått steketid tar du ut platene. Bruk en pizzarulle og skjær opp de halvsteekte knekkebrødene. La

stekeovnsplatene bytte plass i ovnen og stek videre til knekkebrødene er sprø. Avkjøl knekkebrødene på rist og oppbevar dem i tett boks eller glass.

Chiagrøt med kokos og mango

1 porsjon

En sunn og frisk start på dagen!
Den gjøres klar kvelden i forveien.

3 ss *chiafrø*
2 dl *kokosmelk, helfet*
½ ts *vaniljepulver*
2 ss *gresk yoghurt*
1 ss *flytende honning*
½ *mango*

Ha chiafrø i en beholder eller et glass med lokk. Rør inn melk og honning, og sett i kjøleskapet over natta. Rør grøten godt med litt vaniljepulver og yoghurt neste morgen, ha mango i biter på toppen.

Saftige havrescones

Disse er like gode til lunsj eller middag som til frokost!

8 stykker
150 g *hvetemel*
50 g *lettkokte havregryn + litt til å strø oppå*
2 ts *bakepulver*
½ ts *flaksalt*
50 g *smør*
200 g *gresk yoghurt*

Sett stekeovnen på 225°, over- og undervarme. Mål opp alle ingrediensene slik at du har alt klart før du setter i gang. Ha hvetemel, havregryn, bakepulver og salt i bakebollen og rør det raskt sammen. Tilsett smør i små biter og elt det inn i det tørre. Bruk gjerne kjøkkenmaskin, men det går fint å gjøre det for hånd også. Tilsett yoghurt og rør til alt er godt blandet og du har en jevn deig. Tilsett eventuelt litt mer hvetemel dersom deigen er klissete. Ikke rør

mer enn det som er nødvendig til å få rørt deigen sammen. Finn frem et bakepapirkledd bakebrett. Del deigen i to jevnstore biter, form dem til runde, litt flate brød som er ca. 15 cm i diameter. Strø gjerne over en liten neve havregryn, og snitt hvert brød i 4 pizzabiter, men ikke skjær helt igjennom. Stekes i ovnen på midterste rille i ca. 15 minutter, til baksten er gyllen og gjennomstekt. Avkjøl sconesene på rist noen minutter.

Eltefrie grove rundstykker

12 stykker

Ta tiden til hjelp ved å la deigen stå over natten. Da slipper du unna eltingen og har nybakte og smakfulle rundstykker til frokost.

250 g *hvetemel*
250 g *fullkornshvetemel*
20 g *linfrø*
20 g *chiafrø*
1 ts salt
12 g *fersk gjær*
4½ dl *lunkent vann*
Pensling og pynt:
1 egg
solsikkekjerne

Bland alt det tørre i en bakebolle. Løs opp den ferske gjæren i lunkent vann, og rør dette inn i melblanding til akkurat blandet. Deigen skal være temmelig bløt og klissete. Dekk til bakebollen med plastfolie, og la deigen heve i romtemperatur over natten i ca. 12 timer. Dagen etter varmes ovnen opp til høy varme, 240°. Finn frem en stekeplate og dekk den med bakepapir. Bruk en stor skje til å sette deigen i 12 noenlunde jevnstore klatter på stekeplaten. Ikke rør rundt i deigen i forkant, slik at luften i deigen bevares. Pensle over rundstykkene med lett sammensvispet egg og dryss over solsikkekjerne. Sett brettet med rundstykkene midt i ovnen, skru straks ned varmen på ovnen til 225° og stek i ca. 20 minutter, til gylne og gjennomstekte. Avkjøles på rist og spises ferske.

KARI FINNGAARD

Henter fram klassikere og barndommens minner. God, gammeldags bakst laget med kjærlig omsorg.

Småkaker

Fransk favoritt

TEKST OG FOTO: KARI FINNGAARD

Madeleinekaker er velkjente klassikere med fransk opphav. De er gylne og lekre, alle formet som små muslingskjell. Kakene er myke inni med sprø skorpe utenpå, innbydende med sin karakteristiske vaniljesmak.

Historien omkring kakenes opprinnelse forteller blant annet at oppskriften stammer fra Madeleine Paulmier, en berømt konditor som levde på 1800-tallet. Det sies også at Madeleine Paulmier var kokk hos den franske kongen Ludvig den XV's svigerfar som oppkalte kakene etter henne.

Madeleinekaker lages på spesielle brett med 12 former. Jeg fikk tak i mine i Frankrike. Men formene kan også kjøpes i spesialforretninger her i Norge, eller de kan bestilles på nett.

Verdenshistoriens mest berømte Madeleinekake stammer fra Marcel Prousts hovedverk På sporet av den tapte tid. Boken handler om barndomsminner, som den gang forfatteren besøkte sin kjære tante Léonie. Hun dyppet Madeleinekaker i en kopp lindete. Smaken og duften skapte varige følelser og minnebilder fra fortellerens tidligere liv.

Madeleinekaker

24 stk.

100 g smør
100 g hvetemel
1/2 ts bakepulver
1 vaniljestang
100 g sukker
3 egg

Smelt smøret, avkjøl noen minutter. Bland mel og bakepulver i en bolle. Del vaniljestangen på langs, skrap ut frøene. Pisk sukker, vaniljefrø og egg sammen i en annen bolle. Bland i mel og bakepulver. Tilsett smøret, rør forsiktig til en jevn deig. Fordel deigen i smurte former (2 brett med 12 former). Stek kakene midt i ovnen ved 180° til de er gylne. La kakene ligge noen minutter i formene. Avkjøl på rist.

Baketips

Madeleinekakenes smak og utseende kan variere, men grunnoppskriften er den samme. Revet sitronskall i deigen gir en fin, syrlig smak. Honning tilfører ekstra sødme. Ferdigstekte kaker kan dyppes halvveis ned i smeltet, mørk sjokolade. Vent til sjokoladen er stivnet før servering.

Hekling

Rustikke grytekluter

Gode grytekluter heklet i resirkulert bomull.

DESIGN SOLBJØRG MAKALANI MYRTVEIT SÆTHER FOTO SOLBJØRG MAKALANI MYRTVEIT SÆTHER

Mål: Ca. 21 x 21 cm

Garn: Ribbon fra Svarta Fåret
(100 % resirkulert bomull, 130 m/250 g):
Aprikos (037) 250 g

Heklenål: 8 mm

Heklefasthet: Ca. 14 m og
18 rader = 10 x 10 cm

Tilbehør: Trering ca. 4,5 cm i ytre diam

Første rad kan hekles på to ulike måter, alt 1 hekles vanlig, i alt 2 blir rad 1 lik som siste rad. Det kan være vanskelig å se hva som er første/siste kjm på raden. Plasser en markør i disse m, som du flytter med deg underveis i arb. Hekle så løst at det er enkelt å stikke heklenålen under bakre m-ledd.

Opplysninger om garnet får du hos: Järbo, tlf. 22 38 35 10, eller gå inn på jarbo.se

ALTERNATIV 1

Legg opp 29 lm.

Rad 1: Start i bakre m-ledd på andre lm fra nålen og hekle 1 kjm i bakre m-ledd av hver m ut raden (28 m).

ALTERNATIV 2

Legg opp 29 lm. Snu lm-raden opp ned. Du ser nå ikke de vanlige m-leddene, men små «humper» midt under, en hump under hver m.

Rad 1: Hekle 1 kjm under humpen i andre m fra heklenålen.

Hekle 1 kjm i alle humpene ut raden (28 kjm). Det kan være litt vanskelig å stikke heklenålen under dem, så ta deg god tid. Du kan gjerne dra opp hver hump litt med venstre hånd, før du stikker nålen under.

BEGGE ALTERNATIV

Rad 2: Snu med 1 lm (telles ikke som kjm og stikk aldri heklenålen inn i denne). Hekle 1 kjm i bakre m-ledd av hver m ut raden.

Gjenta rad 2 til arb måler ca. 18,5 cm. Hekle nå en skrå kant i det ene hjørnet, der treringen skal festes.

Skrårad 1: Snu med 1 lm, hekle 27 kjm i bakre m-ledd og snu (27 kjm).

Skrårad 2: Snu med 1 lm, hekle 27 kjm i bakre m-ledd.

Skrårad 3: Snu med 1 lm, hekle 26 kjm i bakre m-ledd (26 kjm).

Skrårad 4: Snu med 1 lm, hekle 26 kjm i bakre m-ledd.

Skrårad 5: Snu med 1 lm, hekle 25 kjm i bakre m-ledd. (25 kjm).

Klipp av garnet med en lang ende som du kan sy fast ringen med.

Dra opp garnet, plasser ringen inntil det skrå hjørnet og sy den fast.

Sy tett i tett og pass på at garnet ikke surrer seg rundt seg selv.

Fest alle løse tråder når ringen er sydd godt fast.

Delikat farge: Klutene er heklet i bomullsgarnet Ribbon i fargen aprikos, fra Svarta Fåret.

Frisker opp: Disse myke og gode klutene er både dekorative og praktiske når du skal kokkelere på kjøkkenet.

Koselig atmosfære:
Det er godt å komme
til Harby, og titte i
alle hyllene etter
godsaker. Her er
det noe for enhver
smak fra flere aktører
innen mat og drikke.
Glassmonteret de
har bakevarer i, er
gammelt.

Tilbake til barndommen: Søskenparet Marie Elise og Kristian vokste opp i butikk, og valgte som voksne en annen vei. Men i dag er de begge tilbake her, og de stortrives.

Deilige snurrer: Det bakes i overkant av 200 kanelknuter, kardemomme, og pistasjknuter i bakeriet til Harby hver dag. Og de rekker aldri å bake opp og fryse ned.

HARBY LANDHANDEL

Hvor: I samme lokaler som Kiwi, Åsmarkvegen 761, Næroset, Ringsaker.

Hva: Landhandel med både lokalvarer og italienske delikatesser, kaffe, surdeigsbrød og bakst.

Nett: @harby_landhandel på Instagram og @harbylandhandel på Facebook.

Koselig møteplass

Oldefar Aksel Harby lever videre gjennom barnebarn og oldebarn, og bygda Næroset sitt samlingspunkt; Harby landhandel. Det har vært møteplassen for mange i over en mannsalder.

TEKST LISE M. STANG-JACOBSEN

FOTO LISE M. STANG-JACOBSEN

Femte generasjon: Barna til Marie Elise og Kristian er femte generasjon Harby på gården, og det er mye som skal læres.

Ulike surdeigsbrød: De selger flere ulike typer surdeigsbrød, og hvert brød tar tre dager å lage. Brødene selges i fine papirposer.

Det fyller seg opp rundt bordene utenfor landhandelen. I kakkelovnen knitrer det i tørr ved, og kaffekoppene fylles opp en etter en. Det er stengt i landhandelen i dag, men en prat over kaffekoppen må uansett bygdas innbyggere unne seg. Noen kommer til, mens andre går videre. Praten går livlig, og Kristian går stadig bort for å høre om alt går bra.

– Jeg har vokst opp i en handlekurv omtrent, sier han med et smil.

Foreldrene tok over familiens landhandel, den gangen den lå i nabobygget. Først var det oldefar Aksel som drev nærbutikken, så tok grandtanten til Kristian over driften, før det var hans foreldre sin tur. Oldefaren bosatte seg der i 1920, men det har vært butikkdrift der siden 1860.

– Vi bodde rett over butikken i oppveksten, og det var bare en trapp ned, så sto man midt i butikken!

– Så jeg var mer der enn jeg var hjemme.

Foreldrene hans arbeidet begge lange dager i butikken, og han og de to søstrene, Marie Elise og Anna, var med på alt. Det var aldri helt stengt butikk den gangen, forteller han og minnes blant annet høytider som julaften. Var det noen som

hadde glemt fløte da, så kom de opp trappa og banket på.

– Det er veldig sosialt og koselig å drive nærbutikk på en så liten plass som Næroset, sier han.

Han minnes også veldig godt trafikk-korken som oppsto nedenfor kassa, der alle møttes for å skravle! Kristian husker godt at faren hans sa at om de noen gang skulle bygge en større butikk, så skulle den ha et eget samlingspunkt der folk kunne sette seg ned og slå av en prat.

– Det er en stor del av handleturen for mange her i bygda.

Til ære for oldefar

Både Kristian og de to søstrene studerte, flyttet og arbeidet med andre ting da de ble voksne. Men etter å ha bodd og arbeidet en god del år i Oslo som fotograf, dro Kristian til hjembygda for å hjelpe faren sin. Året var 2013, og det var på tide å bygge en ny og større butikk. Dermed ble de franchisetagere av en Kiwibutikk, og Kristian skulle bistå i byggeprosessen. De ønsket at butikken skulle passe inn på tunet, være bygd i treverk og ha fine detaljer som passet dem og omgivelsene.

– For ti år siden var det ganske utenkelig og kostbart å bygge en butikk i treverk, men vi er veldig fornøyd med resultatet. >

Kjøpmannsdisk: En lokal snekker har plassbygd hele innredningen, og den flotte kjøpmannsdissen er malt i fargen linblå.

Gjennomtenkt: I landhandelen er alle detaljene på plass. Flisene på gulvet har designeren tegnet og fått lagd i Spania. Brødene har de plassert i de åpne hyllene, og de har funnet flere gamle bokser fra oldefaren sin landhandel.

Hvilestund: Rett utenfor
landhandelen og
dagligvarebutikken ligger det
koselige fellesområdet der man
kan sette seg ned foran peisen.

Viderefører livsverket: Kristian har lært seg kunsten å lage velduftende snurrer og surdeigsbakst som flyr ut av hyllene på Harby landhandel.

Godt bakverk: Mange stopper fast på Harby på vei til hytta, for å kjøpe ferske kanelknuter. Familien legger sin stolthet i godt bakverk.

– Å beholde sjelen til oldefars livsverk var det aller viktigste! Den delen av butikken som i dag er Harby landhandel, fikk familien hjelp av interiørdesigner Vigdis Apeland Bergh til å utforme. Hun bisto med fargevalg, fliser som er spesiallagd i Spania og plassbygd innredning i gammel stil. Innredningen har en lokal snekker bygd for dem, og man får følelsen av å bli tatt tilbake i tid. Det har i sin tid vært skysstasjon på stedet, og familien drev både spisested, butikk og med utleie av rom. I den gamle låven var det hesteparkering. De gamle bygningene på gården står der fortsatt, men de brukes i dag til andre ting. Hjørnet av butikken ble lagd for å ta med en bit av historien til familien videre inn i det nye, og til ære for oldefar Aksel. Det skulle være et utstillingsvindu for lokale aktører, med selvbetjening på det en ville handle av lokalmat. Men Kristian ble fort stående bak disken, serverer kaffe og slår av en prat med gjestene. På fritiden hadde han jobbet iherdig en god stund med å knekke koden til å lage god surdeigsbakst. Nå følte han at han begynte å mestre det, og det begynte å spire en idé i han. Hadde det ikke vært hyggelig å gi gjestene muligheten til å nyte en fersk kanelknote til kaffen, eller å få ta med seg et surdeigsbrød hjem!

– Jeg startet å bake ute på bakrommet her, forteller Kristian. Kundene satte pris på varene og han trengte fort litt større plass. Han fant ovner og maskiner på Finn, og bestemte seg for å innrede den opprinnelige butikken i nabobygget til et bakeri. >

SURDEIGSKUNSTEN

Vi lager surdeigsbrødene våre for hånd etter gamle metoder. Dette betyr at vi bruker gamle økologisk dyrkede kornsorter som steinmales, såkalte urkorn. Alle brødene er langtidshevet i minimum 12–48 timer slik at vi får frem all næringen som ligger i kornet. Vi bruker kun tre ingredienser; økologisk mel, uraffinert havsalt og vann fra egen brønn. Hele prosessen med å lage surdeigsbrødene tar tre dager, forklarer Kristian. Bakeprosessen er den samme egyptere brukte for over 3000 år siden. Det tar mye tid, og råvarene er dyre, noe som gir et brød som koster litt mer enn vanlige butikkbrød.

Taffelmusikk: Det gamle pianoet står i kafeen, og moren til Kristian spiller på det iblant. Det var det første møbelet som ble flyttet inn mens butikken enda bare var et skall.

Nostalgi på boks: I et gammeldags kremmerhus i papir kan man få med seg fargerike drops eller karameller hjem.

Gamle minner: Mange små skuffer til krimskrams må man ha i en landhandel. Den gamle kalenderen fant en kunde på loftet og ga til eierne. Den har den samme grønntonen de selv har valgt i butikken.

Håndverksbakeri

Det som startet i det små, har utviklet seg fort! I dag leverer Kristian bakervarer til andre kafeer i nærområdet, og det er full fart i landhandelen i ferier og høytider. Folk kjører forbi på vei til hytta, og Harby har blitt et naturlig stoppested for mange. Til vanlig har de åpent fra torsdag til søndag, men i ferier har de åpent hver dag.

- Jeg må også få skryte av de lokale her, sier Kristian.
- De har støttet oss siden dag én, og mange handler fast brød her.

Av den livlige praten rundt bordene og den stadige tilstrømmingen av gjester, forstår vi at dette er en plass folk setter pris på.

Familiebedrift

Kristian dro aldri tilbake til Oslo igjen, og har i dag bosatt seg på Hamar. Søsteren Marie Elise har også sluttet i sin jobb og jobber i dag på Harby. Minstemann følger spent med mens mamma pensler noen boller som skal i ovnen, og historien gjentar seg.

– I dag er det våre barn som vokser opp i *handlekurven*, og vi håper de vil sitte igjen med like gode minner rundt det som oss!

Tunet på gården: Det som en gang i tiden var en skysstasjon for folk som skulle til fjellet, er i dag landhandel og butikk. Det er viktig for familien å beholde sjelen og sjarmen.

Kaffekverna til Aksel: Denne er fra oldefaren sin landhandel og er en vakker kuriositet. Han hadde nok vært veldig stolt av oldebarna sine.

Tradisjon

Risla: – Taktorva rakk ikke å gro sammen, så vi valgte å tyngge ned torva mot den kommende vinterens vindkast, sier Lars.

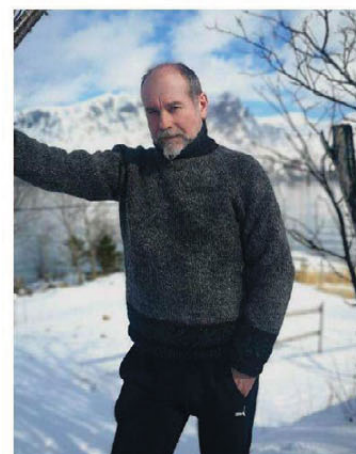
LARS BØRGE H. MYKLEVOLD

Et helt bygg av bjørk

HILDE TOBRO

Dere i fortidsminneforeningen i Harstad har bygd en risla. En la eller løe dekt av bjørkeris, fortell mer om denne bygningen.

– Opprinnelig var dette små bygninger som ble brukt av norske og samiske bønder som hadde utmarksslåtter langt ut i utmarka. De var enkle å bygge, og man bygde dem av den skogen som vokste på stedet. Så slo man gresset i området, tørket det, og lagra det i laen til snøen kom og man kunne kjøre det til gårds med hest. Nå er det jo for lengst slutt på utmarksslåtter, så det finnes bare en liten håndfull slike bevart i Nord-Norge, de fleste er samiske. Som bygningstype kan den derfor sies å være utdødd. Jeg tror det må være første gang etter krigen at det nyoppføres et sånt bygg.

CATHRINE MYKLEVOLD

Lars Børge H. Myklevold og resten av Fortidsminneforeningen Harstad og omegn lokallag har rekonstruert en utdødd bygningstype; rislaen. Et miljøvennlig alternativ til gapahuken, med solide røtter i nordnorsk og samisk byggeskikk.

Hva trengs av materialer og redskap for å bygge en slik?

– Filosofien bak er at vi tar øksa, går i skogen og bygger. I tillegg til øks, trenger vi navar, sag, tappjern og ei treklubbe. Torvspade, barkekniv og selvfølgelig tollekniven. Men det er det! Alt av materialer fant vi på stedet. Vi henta noen gråstein i fjæra som fundamenter. Til reisverk brukte vi de mest rettvekste bjørkene vi kunne finne. Til taktro felte vi ung småbjørk, og riset brukte vi til å tekke veggene med. Det eneste som ikke fantes på stedet var brukbar never til taktekking. Så den har reist et par timer i bil fra Indre Troms.

Hvor lang tid tok det? Og hvor mange var dere?

– Arbeidet ble spredt utover flere helger fra juli til september, med til dels lange opphold mellom. Vi hadde det så hyggelig at vi glemte å skrive opp timer, så vi aner egentlig ikke hvor mye arbeid det var. Vi var to kursledere, Dag Einar Stenseth og meg, fire kursdeltagere, og så deltok resten av styremedlemmene i forskjellig grad.

Hva kan rislaen brukes til i dag?

– Rislaen er satt opp på ei lita slette ved Toppsundet i Troms, som ofte er besøkt. Mange lager bål, noen overnatter i telt. Vi tenkte det kanskje ville være fint for folk med en liten bygning å søke ly i hvis det er vind eller regn. Dessuten kan man henge opp hengestykker til overnatting. En slags gapahuk-funksjon, altså. Men med røtter i gammel byggeskikk, noe alle gapahukene overalt ikke har. Og den dagen denne laen faller ned, går alt tilbake til jord, i motsetning til alle gapahukene, der mye kan bli liggende igjen og forsøple.

Noen tips til dem som vil prøve seg? Hva bør man tenke på?

– Vi tror kanskje at disse byggene ble satt opp sommerstid. Da kunne alt gjøres ferdig samtidig, særlig om det var i juni, da kunne man løpe den nevra man trengte. Vi valgte imidlertid å felle noe bjørk på vinteren. Da er veden fattig på næringsstoffer som kan skape råte. Men noe felte vi med grønt løv. Det er litt fint med grønne vegger på nybygd rislae. Etter hvert blir de brune, det er fint det og. Bare husk på at når man feller sommertid, må man være påpasselig så man ikke skader fuglereir!

LARS BØRGE H. MYKEVOLD

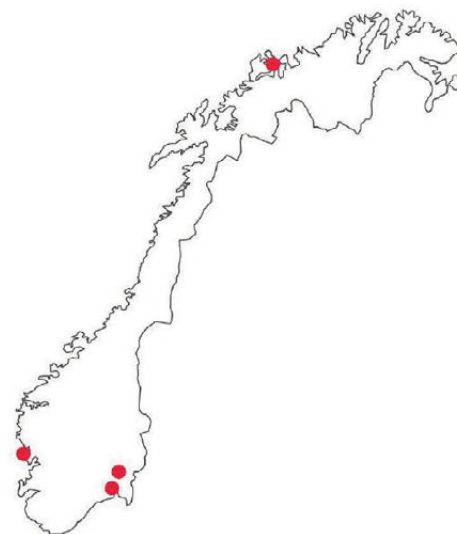

FORTIDSVERN ER OGSÅ FREMTIDSVERN

– Vårt lokallag arbeider ut fra en filosofi om at vi må ha med oss det beste av fortidig kunnskap for å løse utfordringene med klima og miljø. Dagens bygningsbransje er ikke akkurat bærekraftig. Naturskogen hugges for eksempel ned til fordel for granplantasjer, og all betongbruken er problematisk i et klimaperspektiv. Den korte levetida på materiell som produseres i dag gjør at utskiftningstakten på bygningsdeler i hus er alarmerende hyppig, og en enorm miljøbelastning. Alle bør vel snart ha fått med seg at det mest klima- og miljøvennlige hus er allerede bygd. Likevel havner ofte tusenårskvalitet på fyllinga og erstattes med materialer med 20–30 års varighet. Dette skyldes som regel manglende kunnskap hos huseiere og kommuner, og kommunene vet ikke engang at de mangler denne kunnskapen. Det er en lang, lang vei å gå hvis man mener alvor med et grønt skifte.

Grindverk: Dag Einar Stenseth betrakter det ferdigste grindverket.

Taket tekkes: – Jeg tror det må være første gang etter krigen at det nyoppføres et sånt bygg.

BRODERE PÅ ULL

Hva: Kurs i ullbroderi med bunadstilvirker Barbro Tronhuus Storlien.

Nybegynner: Full gjennomgang av ulike sting, materialpakke kjøpes på kurset. Hos Lørenskog husflidslag 8. og 9. mars kl. 10 – 18. Hos Sogn Husflidslag, 3. april kl. 18 – 21, 5. og 6. april kl. 11 – 17. Kurs med fokus på broderi på strikk holdes hos Bærum Husflidsforening 22. og 23. mars.

Litt øvet: Du kan kontursting og noe plattsøm. Materialpakke med påtegnet stoff, plansje, nål og tråd kjøpes på kurset. Hos Bærum husflidsforening 6. og 13. mars kl. 18 – 21.

Påmelding: Til husflidslagene.

Pris: Kurs/materialer fra 1185 kroner.

På nett: Kurskalenderen på husflid.no, frustorlien.blogspot.com

FINGERNEM I VÅR

Skulle du gjerne vært litt mer fingernem? Ta et kurs i vår, da vel.
Før du vet ordet av det kan du sy deg et skjørt og
brodere blomster på koftene dine.

TEKST HILDE TOBRO

Har vi til gode å oppdage ditt favorittkurs? Del gjerne med oss på Facebook.

FÆBRIK

SYKURS RETT HJEM I STUA

Hva: Sy-teknikker, ulike mønster, triks og kurs på Fæbrik sine nettsider og app med fokus på klær, tekstiler, redesign og gjenbruk. Du kan kjøpe enkeltmønster på nettsiden eller bli med i «Fæbklubb» i appen. Appen gir tilgang til steg-for-steg videoinstruksjoner av alle mønstrene, syteknikker og ulike kurs.

Hvem: Fæbrik ble etablert i 2020 av Jenny Skavlan, Ingrid Bergtun, Mari Norden og Ingrid Vik Lysne. Daglig leder er Karoline Solberg Kjønneksen.

Priser: Enkeltmønstre, alt fra skjørt til toalettmapper fra 90 kr. Medlemskap i Fæbklubb koster 699-999 kroner i måneden.

Hvor: Overalt hvor du har nettilgang! Hver høst fyller Fæbrik Vikingskipet på Hamar med workshops og fagprogram.

Nettside: faebrik.no

INGUNN VARDØY

LAPP ELLER PYNT PLAGG PÅ JAPANSK VIS

Hva: Sashiko er en gammel broderitype som har vært i bruk i Japan siden 1700-tallet. Teknikken brukes til å dekorere plagg eller forsterke dem, eller til å sy ulike bruksgjenstander. Broderiet forlenger levetida til plagget ved å sy sammen flere lag stoff. Kurset går over én lørdag, og du får sy prøvelapper i ulike sashiko-sting.

Passer for: Alle, også nybegynnere.

Hvem: Sotra Husflidslag v/kursinstruktør Gunvor Bråthun-Moe.

Hvor: Gjerdet kulturminnegård, Sotra.

Når: Lørdag 29. mars kl. 10 – 16.

Annet: Ta gjerne med matpakke. Det serveres kaffi og te.

Pris: 500 – 600 kroner, medlem/ikke-medlem.

På nett: Sotra Husflidslag på husflid.no og på Facebook.

RANDI SALBERG

HEKLE EN SØT «GRANNY SQUARE CHICKEN»

Hva: Lær å hekle kyllinger med utgangspunkt i oldermorsruter/ bestemorrunder, eller «granny squares» om man søker på nettet for internasjonal inspirasjon.

Hvem: Kirsten Moltu og Randi Salberg/Nittedal Husflidslag.

Passer for: Store og små. Det er også mulig å lage kyllinger med helt enkle heklemasker på kurset.

Hvor: Utheim grendehus, Nittedal på Romerike.

Når: Torsdag 3. april, kl. 18 – 21.30.

Pris: 350 kr + materialkostnader. Du kan ev. ta med restegarn i fire ulike farger (pluss rød/oransje til kam og nebb), heklenål, synål, to knapper til øyne og fyll.

På nett: Nittedal Husflidslag på husflid.no.

ANNE LISE EDVARDSEN

STRIKKEHELG FOR ALLE I TROMSØ

Hva: Et uhyttelig strikketreff med fokus på strikking, kos og skravling.

Passer for: Alle som vil kan delta, også nybegynnere. – Vi som er der lærer gjerne bort alt vi kan til nybegynnere, fra å forstå mønster til ulike teknikker, sier Anne Lise Edvardsen. Med andre ord, en gylden mulighet til å lære seg strikking, på en uformell og koselig måte.

Hvem: Strikketreff Tromsø v/Anne Lise Edvardsen.

Hvor: Quality hotel Saga i Tromsø.

Når: Lørdag 3. og søndag 4. mai.

Pris: 1600 kroner + overnatting 1125 - 1425 kroner per døgn.

Påmelding: Send en e-post til strikkesnuppa78@gmail.com, frist for (bindende) påmelding er 20. mars.

På nett: Gruppa «Strikketreff Tromsø»

Skjåkmjøl og Skjåkgryn

- sunn og velsmakende råvare
frå Ottadalen

Vi dekker *hele*
sesongen med
10 utgaver!

Bestill abonnement på **bladkiosken.no**

LevLandlig

REDAKSJON

REDAKTØR: **Kjersti Myhre**
kjersti.myhre@egmont.com

INNHOldsANSVARLIG: **Wenche Traasdahl**
wenche.traasdahl@egmont.com

ART DIRECTOR: **Anna-Lena Johansson**
anna-lena.johansson@egmont.com

ANSV. REDAKTØR/DIREKTØR: **Marianne Gram**

POSTADRESSE: Lev Landlig, Pb. 4980 Nydalen, 0441 Oslo
BESØKSADRESSE: Nydalsveien 12 A
E-POST TIL REDAKSJONEN: levlandlig@egmont.com

KUNDESERVICE

På **minside.egmont.no** kan du enkelt se på og administrere ditt abonnement.
Telefon: **22 58 57 90** (Hverdager 8–16)
E-post: **abo-levlandlig@egmont.com**

ABONNEMENT

Bestill abonnement på **bladkiosken.no**
Ordinærpris på Lev Landlig abonnement er kr 769 (helår).

ANNONSER

SALGSSJEF: Christian Dannevig
christian@ad-venture.no
Tlf: 90 40 92 89

MARKEDSAVDELING

MARKEDSANSVARLIG: **Lene Margrethe Haanes Ingier**
lene.haanes.ingier@egmont.com

TRYKK: Egmont Printing Service
ISSN 1504-3789

**story
house**
EGMONT

Story House er en del av Egmont, et av Nordens ledende mediekonsern. Vårt motto We bring stories to life – har sterke publisistiske verdier. Vi utvikler de beste mediene og lager godt innhold og journalistikk i verdensklasse. Egmont er en stiftelse som hvert år gir mer enn 100 millioner kroner som støtter til utsatte barn, unge og familier.

Stoff i bladet kan bare gjengis etter tillatelse fra redaktøren og med kildehenvisning. Publisering av stoff i bladet skjer utelukkende i henhold til våre generelle vilkår for rettigheter til stoff. Det gjelder både stoff som honoreres og stoff som ikke honoreres. Vi forbeholder oss også retten til å lagre og utgi stoffet i elektronisk form fra vårt redaksjonsarkiv eller andre databaser vi har avtale med, herunder å utgi stoffet via internett. Innsendere av stoff må i hvert enkelt tilfelle avtale spesielt med redaksjonen hvis de reserverer seg mot at deres stoff distribueres fra vårt arkiv eller tilknyttede databaser. Redaksjonen påtar seg ikke ansvaret for innsendt stoff som ikke er bestilt. Det tas forbehold om endringer i oppgitte produktinformasjoner. Red.

4. april NESTE *utgave*

HERLIG UTETID

Bli med til vårens vakreste småbrukssperler

VÅRIDYLL PÅ SØRLANDET Trippende høner og festbord i det grønne
DEKK OPP MED EGGENDE FRISTELSER Lunsjbord og hjemmelaget marsipan
HISTORISK SUS Fredfull losji på Villa Breen på Romerike

Returadresse:
ART AS
Postboks 209
2021 Skedsmokorset

Teppeforum er en faghandel for kvalitetstepper med tilholdssted på Stabekk, Bærum. Her finner du alle typer tepper, fra heldekke-, til moderne og håndknyttede orientalske tepper. Vi utfører vask, taksering, restaurering, teppelegging og hjemmebesøk.

www.teppeforum.no

TEPPEFORUM

Gamle Drammensvei 40, 1369 Stabekk
Parkering i bakgården

